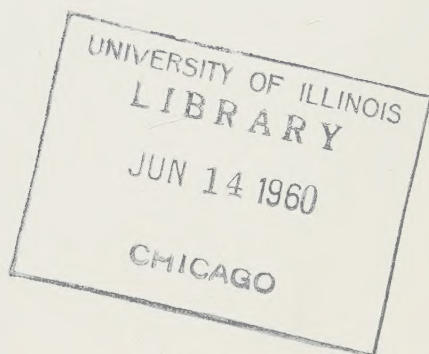
11

ARKITEKTEN

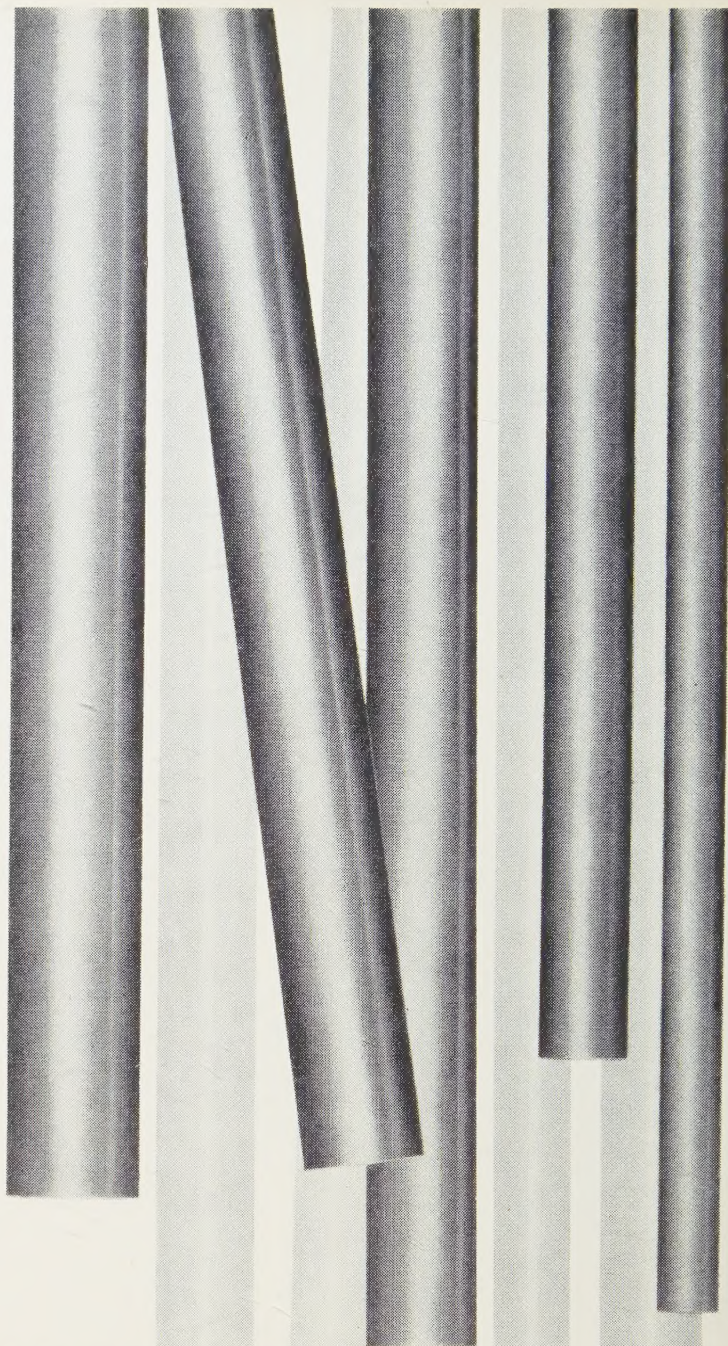

IOLD

urrencen om en kirke i Esbjerg
urrencen om stadionbygninger i Birkerød
ægning af industrianlæg

EDDELELSER FRA DANSKE ARKITEKTERS LANDSFORBUND

ITEKTEN ÅRG. 62 1960 NR. 11 SIDE 185-200 AFLEVERET TIL POSTVÆSENET 25. MAJ 1960

KOBBERRØR

Ved installation af koldt- og varmtvandsledninger, centralvarmeanlæg og gasledninger
er det værd at overveje, om det ikke er mere økonomisk at anvende kobberrør.
Ved installation med loddefittings kan det anbefales at anvende helhårde rør fremstillet med måltolerancer efter DIN 1786.

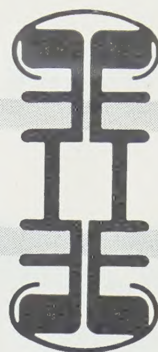
Ring til FASAN 7000

Vor salgsafdeling står til Deres disposition med alle yderligere oplysninger om priser og leveringsforhold.

AKTIESELSKABET NORDISKE KABEL- & TRAADFABRIKER - KØBENHAVN F

VITRAL

GLASPANELER

DET KONGELIGE TEATER I KØBENHAVN

Rytterovenlys udført med Vitralpaneler

EDVARD STORR A/S TEKN. AFDELING

LIVJÆGERGADE 17-19 . KØBENHAVN Ø . TELEFON TRIA 4200

Svaret er JA

Det moderne Linoleum opfylder a l l e krav

I gamle dage var Linoleum simpelthen en brun gulvbelægning. Men hvorfor tale om gamle dage, selvom der stadig findes utallige linoleumsgulve, der har holdt i over en generation. Det kan kort og godt fastslås, at Linoleum forlængst har bevist sin enestående slidstyrke.

Det moderne Linoleum har naturligvis samme fænomenale slidstyrke – og lidt til, og det fås i klare, skønne farver og mønstre, der giver karakter til lokaler og stuer. Det ridses ikke, det er behageligt at gå på, og det er let at holde rent. Det moderne Linoleum opfylder alle krav.

Linoleum

-tidens gulv

ALUMINIUM har allerede i mange år været anvendt i byggeindustrien, fordi det er let og stærkt, har lang levetid, kræver ringe vedligehold og virker isolerende.

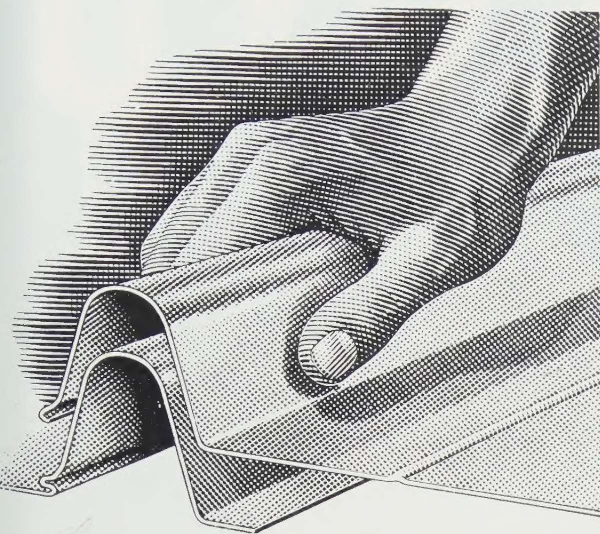
aluminium

til

tag og vægge:

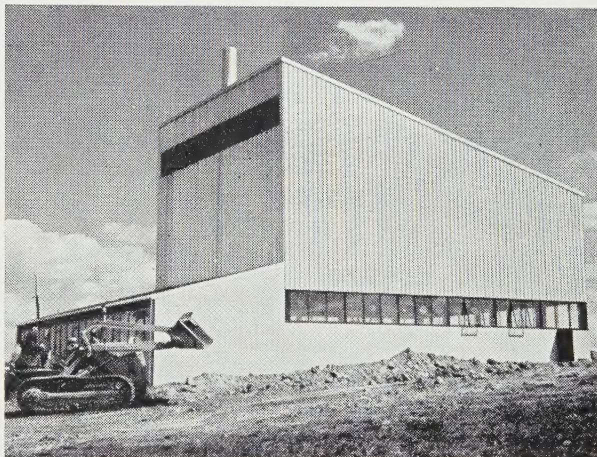
NORAL SNAPRIB

plader

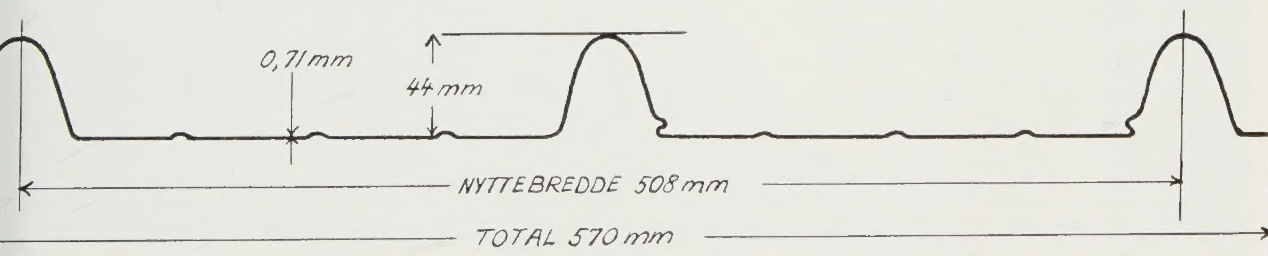

De nye SNAPRIB-plader har alle disse gode egenskaber og tillige følgende fordele:

1. Befæstigelsen sker ved indvendige »clips«, *uden* at pladerne gennemhulles.
2. Ved et let tryk låses pladerne sammen som illustrationen viser.
3. SNAPRIB leveres i længder op til 10 m, eventuelt mere. Standardtykkelse 0,7 mm.
4. Pladerne kan let demonteres og bruges pany.
5. SNAPRIB giver et smukt og særpræget tag, men kan også med god virkning anvendes til vægge.

Mere end 30 000 m² SNAPRIB anvendt på Risø Atomstation

NORDISK ALUMINIUM A/S

Borgergade 18 . Minerva 4312 . Telex 5647

erepræsentanter, salgskontor og teknisk oplysningskontor for:
S NORSK ALUMINIUM COMPANY og A/S NORDISK ALUMINIUMINDUSTRI, NORGE, ALCAN (U.K.) LIMITED og NORTHERN ALUMINIUM COMPANY, IGLAND, ALUMINIUMWERKE AG. RORSCHACH, SCHWEIZ. Formidler salg fra værker i CANADA, ENGLAND, FRANKRIG, HOLLAND, NORGE, SCHWEIZ, SVERIGE, TYSKLAND

HUDEVAD

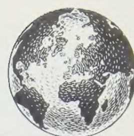
PLAN-

RADIATOR

HUDEVAD RADIATORFABRIK A/S

PR. AARSLEV . TELEFON DAVINDE 46

Danmarks vindue ud til verden...

VIKTORIA

Vinduet med verdensry

- også i Norge

Kravet til det moderne vindue er ens verden over; lys, luft og behagelig ventilation.

Vinduet er afbalanceret i alle stillinger fra 0 til 180°, på grund af den specielle patenterede statiske ligevægt.

Leveres med og uden persienner.

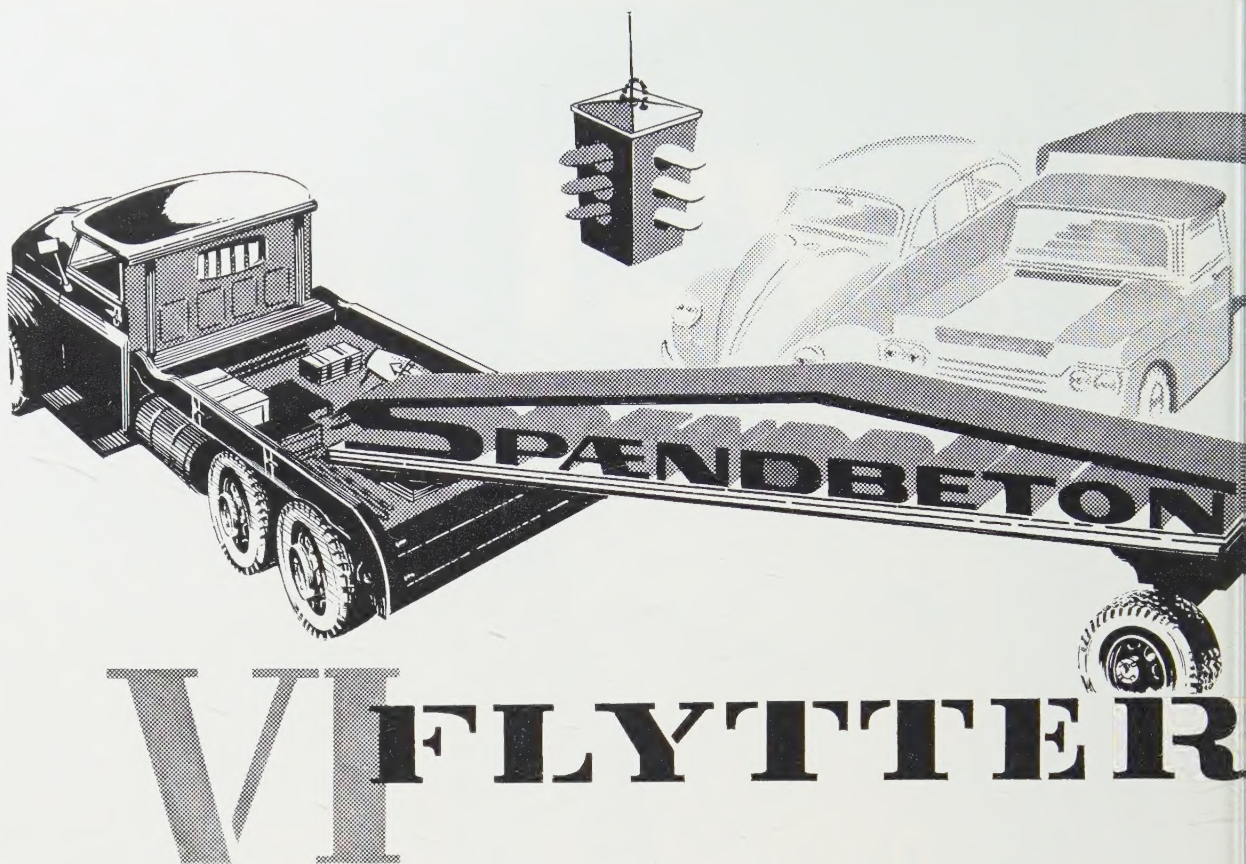
VINDUER . ELEMENTER . FACADER . DØRE

Folkets Hus, Oslo
Arkitekt M.N.A.L. Knut Knutsen, Oslo

VIKTORIA VIPPE VINDUET

VIKTORIA VINDUET – VESTERBROGADE 6 C – KØBENHAVN V – MINERVA *772

VI FLYTTER

Vi beder Dem venligst notere, at vi den 20. maj har flyttet vore kontorer til:

Hellerupvej 66, Hellerup
Telefon HE *9505

Hellerupvej 66 ligger tæt ved Hellerup station, og for bilister er der sørget for gode parkeringsforhold foran kontorhuset.

Samtidig har vor kabelbetonafdeling flyttet sit depot og værksted til vor ny fabrik:

Ny Vestergårdsvej 11, Lille Værløse

Telefoner: Kontor og lager
OM: Lille Værløse 825

Forspændingsmateriel
OM: Lille Værløse 845

Vort ingeniørkontor står til tjeneste med alle oplysninger om forspændt beton, og vi skal tillade os kort at erindre om, hvad vort speciale omfatter:

Leverancer fra A/S Hedehus-Teglværket, Hedehusene, af

Strengbetonelementer af enhver art
Stålteglدæk
Ståltegloverliggere

Materialer og materiel til følgende kabelbetonsystemer:

System Freyssinet
SH-stangsystemet
P.S.C.-Eettrådssystem

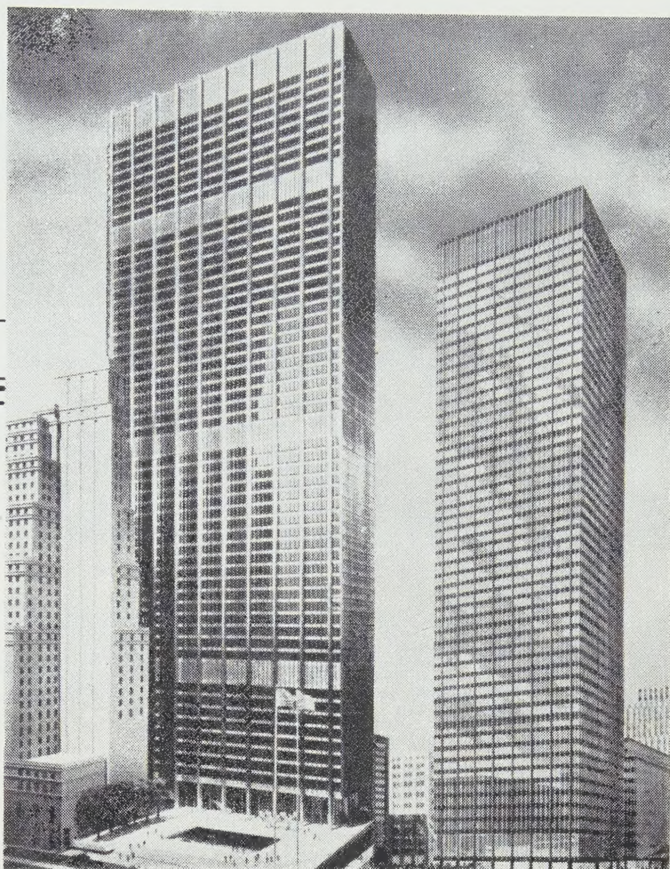
Endvidere som underentreprenør at levere og opspænde samt injicere „færdigkabler" på byggepladserne.

Den stigende anvendelse af SPÆNDBETON har gjort det nødvendigt at foretage en væsentlig udvidelse af vore pladsforhold, og i de ny lokaler håber vi at kunne betjene vore kunder endnu bedre end hidtil.

SPÆNDBETON

A/S SKANDINAVISK SPÆNDBETON
HELLERUPVEJ 66 . HELLERUP . HE *9505

Pro-Seal

For de to nyeste og mest nævneværdige skyskrabere i New York valgtes

PRO-SEAL

fugetætningsmiddel

– højelastisk Thiokol-produkt med mere end 15 års erfarenhed -

PRO-SEAL, et af USA's mest anvendte fugemateriale – nu også i Danmark.

PRO-SEAL har uovertruffen ældningsbestandighed og elasticitet – brudforlængning mindst 250 % ved så lav temperatur som 35° C.

PRO-SEAL har maximal vedhæftning. PRO-SEAL's **modulkontrol** betyder at kombinationen af blødhed, kohesion og vedhæftning er sa balanceret at vedhæftningsbrud ikke kan opstå.

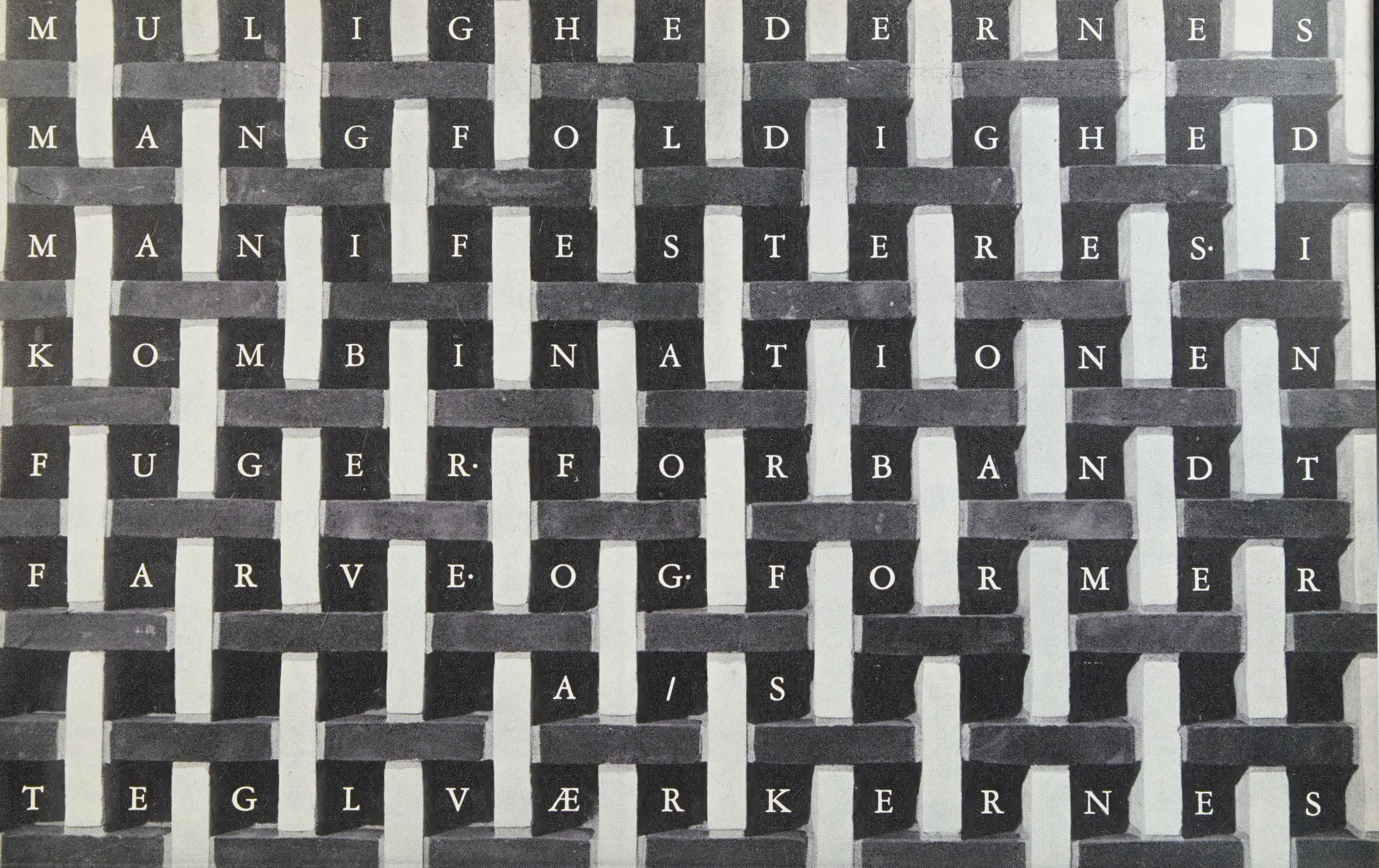
Regn med PRO-SEAL – det betaler sig.

Vor serviceafdeling står til Deres tjeneste med yderligere oplysninger.

A/S CEMENTEX . Ellegaardsvej 78 . Gentofte . Sø. 9513

Datterselskab af

A. B. SVENSK BLACKING INDUSTRI, ØREBRO

M U L I G H E D E R N E S
M A N G F O L D I G H E D
M A N I F E S T E R E S · I
K O M B I N A T I O N E N
F U G E R · F O R B A N D T
F A R V E · O G · F O R M E R
A / S
T E G L V Æ R K E R N E S

ARKITEKTEN

eddelelser fra Danske Arkitekters Landsforbund.
dgivet af Arkitektens Forlag.

daktion:
ul Erik Skriver (ansv.)
ır. Enevoldsen
daktionsudvalg:
han Pedersen (leder), David Birnbaum, Jarl Heger, Arne Karl-
n, Henning Meyer og Finn Monies.
nonceredaktion:
rtel Barnholdt (annoncechef)
llian Schmidt (sekretær)
daktionens adresse: Nyhavn 43, København K, Minerva *6200.
dsendelsesdag: Hver anden onsdag. Redaktionen slutter 14 dage
r udsendelsesdagen.
is: 3 kr. pr. hæfte i løssalg, abonnement 56 kr. årlig.
gnerede artikler står for forfatterens regning, usignerede for den
svarshavende redaktørs regning. Kun når det udtrykkeligt er
givet, kan artiklerne ses som et udtryk for Danske Arkitekters
ndsforbunds standpunkttagen.

RINDRINGSLISTE

ONKURRENCER

ordisk konkurrence om udbygning af aukeland Sykehus i Bergen
ogram fås i D.A.L.s sekretariat, Bredgade 66. Bilag fås samme
ed mod depositum på kr. 50,-. Afleveringsfrist 1. juni 1960.

ymnasium i Køge
ffentlig projekt-konkurrence. Afleveringsfrist 15. juni 1960.

onkurrence om skole i Roskilde
ffentlig projektkonkurrence om en skole i Roskilde. Aflevering:
dsat til 20. juni 1960.

ordisk konkurrence om universitet i Stockholm
ogram udleveres fra D.A.L.s sekretariat, Bredgade 66, Køben-
vn K, bilag kan fås samme sted mod depositum på kr. 190,-.
levering 1. oktober 1960.

ternational idé-konkurrence om planlægning af rådet „Elviria" ved Marbella, Costa del Sol, Spanien
gistreringstid: Fra 30. marts til 30. maj 1960.
positum: 3.000 Pesetas (ca. kr. 350.–).
levering: 1. oktober 1960.
Program vil blive fremlagt til gennemsyn i D.A.L.'s sekretariat,
edgade 66, K.

ternational konkurrence om opførelse af en bygning elektricitetsværket i Bagdad (Irak)
dste frist for registrering *i Bagdad:* 1. juni 1960 hos Committee
Assessors, Building Competition c/o The Secretary, Baghdad
ectricity Services, Baghdad, Iraq, mod betaling af ID 2.– (ca.
40,00). Nærmere oplysninger i D.A.L.'s sekretariat.

Konkurrenceudvalget

RKITEKTENS FORLAG
rhavn 43, København K. Minerva *6200.
ontortid: 9-16³⁰, lørdag 9-13.

I dette hæfte indlæg fra: Jernbolaget Eskilstuna, Malmö

Patent nr. 86297

STJERNE SKIFER

Intet bræddeunderlag
Let at oplægge
Effektiv ventilation
Dobbelt lag asfaltskifer
Mange smukke farver
10 års garanti

Skriv efter:
tilbud
brochure
tækkeanvisning

A/s PHØNIX
TAGPAP OG VEJMATERIALER
København, telf. *94 76 66 Vejen. telf. nr. 1

Se HFB side 468

FLAMOL
mod BRAND

Imprægnering og Flammesikring af brændbare Materialer med specielle FLAMOL-Typer.

Disse omfatter bl. a. brandbeskyttende, skumdannende Maling, som er et Resultat af aarelange Forsøg efter Retningslinier, der betegner et Brud med tidligere Principper og udgør et epokegørende Fremskridt paa Brandimprægneringens Omraade.

Desuden FLAMOL til Behandling af specielle Emner som Juletræer, Fyrregrene, Træuld m. v. samt Materialer til Scenebrug og Dekorationsformaal: Kulisser, Vægtæpper, Papir, Karton o. lign.

Bestaaet Statsprøveanstaltens Forsøg i København efter de nyeste Normer.

Forlang Brochurer med yderligere Oplysninger

A/s KYMEIA

Glentevej 61 København NV Tlf. C. 7516-17

NYT FRA

Arnold Busck

MASTERS OF WORLD ARCHITECTURE

LE CORBUSIER af *Françoise Choay*

FRANK LLOYD WRIGHT af *Vincent Scully*

PIER LUIGI NERVI af *Louise Huxtable*

ANTONIO GAUDI af *George Collins*

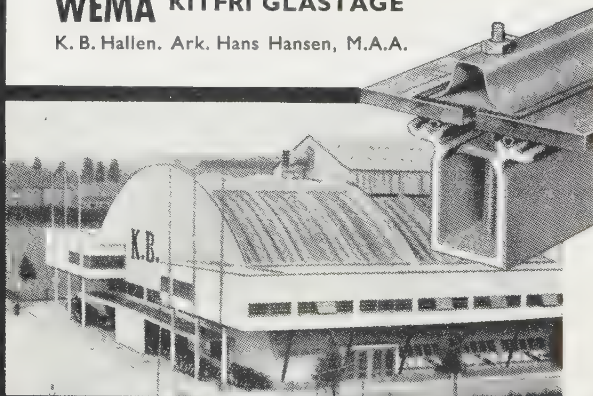
LUDWIG MIES VAN DER ROHE af *Arthur Drexler*

ALVAR AALTO af *Frederick Gutheim*

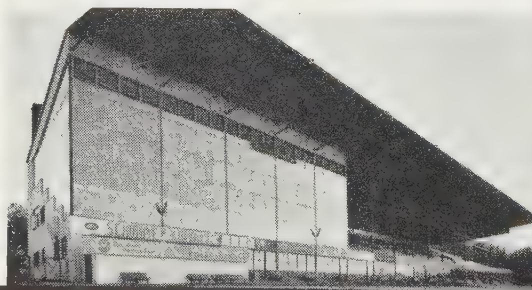
Ib. lærred, format 26 cm × 19 cm
80 sider illustrationer, pr. bind: 29,45

ARNOLD BUSCK international boghandel
Arkitekturafdelingen
Købmagergade 49 . København K . C. 2453, lok. 19

WEMA KITFRI GLASTAGE
K. B. Hallen. Ark. Hans Hansen, M.A.A.

H.S.H.-LEM STÅLVINDUER
Charl.lund travbane, Ark. Sven Walsøe, M.A.A.

H. J. WENGLER ST. REGNEGADE 1, K
TLF. CENTRAL 1377

BYGGETEKNISK ORIENTERING

Brugsfærdige vægge og lofter på 24 timer

Mekaniseret spartelbehandling med ny, stor tidsgevinst for rationelle byggeri.

Det er ikke blot i Danmark, men overalt i verden, d arbejdes for øget tempo i byggeriet. I Sverige, som mange henseender er et foregangsland på det rati nelle byggeris område, har således den tidkræven pudsning af vægge og lofter længe været i søgelys og en ny mekaniseret form for overfladebehandli har fået vældig sukces.

Hvor pudsning ofte kræver op til 14 dages tørreti giver den svenske såkaldte Gullspack metode brug færdige vægge og lofter på 24 timer, og både murer malere og ufaglærte kan udføre arbejdet, der klar nemt og hurtigt uden opstilling af pudsestilladser.

I stedet for puds benyttes en spartelmasse, frem stillet af fingraderet marmor tilsat såvel organiske so uorganiske bindemidler. Efter almindelig afrensning fladen og fjernelse af større grater udsættes fuger huller ved håndspartling, og så snart udsætningen tør, grundsprøjtes spartelmassen på fladen i et 1–2 m tykt lag ved hjælp af en sprøjtepistol og en try fødebeholder med kompressor. Når spartelmassen b gynder at stivne, foretages en glatning af fladen m brede stålspartler, og efter en afskrabning er flad klar til tapetsering eller limfarvning.

Ved større arbejder kan et hold på fire mand, hv en mand skraber og udsætter, en anden sprøjter to glatter ud, opnå en forbløffende arbejdsrytme effektivitet. På lofter og overvægge kan behandling sluttes af med en struktursprøjtning, der giver en sva kornet, kridhvid overflade, som ikke skal males. V mindre byggerier, hvor der ikke findes trykluft, ka hele overfladebehandlingen udføres som håndspartlin

Den svenske Gullspack behandling, der nu lance i byggeriet herhjemme af A/S Scanbyg ved en ræk demonstrationer landet over for byggeriets folk, er både hurtig og økonomisk metode til indvendig ove fladebehandling af betonlofter og -vægge, beton- letbetonelementer, hulstensdæk etc. Den giver en stæ og glat overflade, og selv ved påføring i tykke l synker spartelmassen praktisk taget ikke, og der kom mer ingen revner i den.

Styrken og vedhæftningen er så stor, at man v forsøg, hvor man limede en metalplade på en Gu spack-behandlet letbetonoverflade, ved aftrækning f brud i letbetonen, medens spartellaget var intakt. I to forskellige konsistenser, dels for sprøjtning og de for håndspartling, giver begge den samme smukk helt hvide overflade, og hvor der stilles krav om meget glat overflade efter sprøjtespartling, foretag blot en ekstra behandling, når fladen er tør.

Med spartelmetoden som en hurtig mekaniseret a løser for den våde, tidrøvende indvendige pudsning der tilvejebragt endnu et væsentligt bidrag til fo øgelse af byggeriets produktivitet.

Kilde: A/S Scanbyg.

SNOWCEM

WATERPROOF CEMENT PAINT

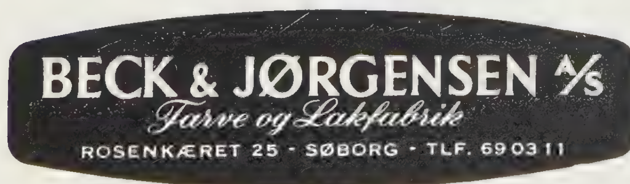
Farven som får **BUGT** *med* **FUGT**

Årstiden er nu inde, hvor utallige bygninger – såvel nye som ældre – trænger til at friskes op med SNOWCEM på

MUR BETON PUDS

og til dette formål er den hurtig-blandbare SUPER SNOWCEM stadig det billigste og mest holdbare materiale. SNOWCEM holder sig smuk og beskytter Deres ejendom mod slagregn og frostskader i årevis.

De 10 smagfuldt afstemte pastelfarver er helt i pagt med vor farveglade tid. Vi er med glæde til Deres tjeneste med farvekort, prøveplader samt enhver vejledning ved vor malerkonsulent.

Se HFB side 281, 336, 337, 338

RAABY

LYSKOPI
ZINKTRYK
FOTOKOPI

MODERNE
MASKINER

KVALITET

PERSONLIG
KONTAKT

UDSTRAKT
SERVICE

BYPLANER
PROJEKTER
BESKRIVELSER

DET ER
SÅ
LET

TRIA 2001

GRANIT
MARMOR
SKIFER
SAND- &
KALKSTEN

VALD. HANDBERGS
STENHUGGERIER & STENBRUD A/S
H. C. ANDERSENS BOULEVARD 33
CENTRAL 3051 - 3059

Stelling 100 år

Stellings Lak- og Farvefabrik blev stiftet den 23. m 1860 af to unge mennesker, Anton Stelling og H Schönwandt, der var indvandret fra Hertugdøm merne. De startede i ejendommen Gl. Torv 6 og e hvervede en snes år senere ejendommen Nytorv Siden da er firmaet vokset støt og roligt, og har opnå en position i arkitekternes bevidsthed som et våge firma, der ikke er trykket af sin høje alder. Hertil ha ikke mindst bidraget, at Stelling i slutningen af tred verne lod Arne Jacobsen bygge det nu så beundre butikshus på Nytorv. Det er måske det allerbeds eksempel på, i hvor høj grad et smukt stykke arkite tur kan bidrage til et firmas renommé, og kan væ et eksempel for andre fremadstræbende firmaer.

Stelling fornyer i disse år den gamle virksomhed v Gl. Køgevej, og det er meget imponerende, at mange store udvidelser, der har fundet sted i disse å har været i overensstemmelse med et byggeprogra fra århundredskiftet. Det var de to sønner af grun læggeren Anton Stelling, der lagde hovedlinjerne f udviklingen af det gamle lakkogeri. Den ene af sø nerne, Erwin Stelling havde gennemgået en meget f uddannelse som kemisk ingeniør, bl. a. ved univers tetet i Freiburg. Da han vendte tilbage til Københav overtog han ledelsen af det gamle lakkogeri og in førte moderne fabrikationsmetoder og var altså forudseende i sine planer, at virksomheden i dag helt på højde med situationen.

I dag er det grundlæggerens sønnesøn Olaf Stellin der er eneindehaver af firmaet.

CUDO-ruden i danske hoteller og moteller

I såvel store hoteller som små moteller bidrager den hermetisk lukkede CUDO-rude til forbedret hygiejne, ro, gode lysforhold og god isolation. På driftskontoen vil de mindre udgifter til brændsel, vinduespudsning og vedligeholdelse være kærkommen, mens gæsterne vil værdsætte den bedre isolering såvel mod kulde og træk som mod støjplage. Fotografiet viser Gabriels Motel, Roskildevej. Ark. B. Karrebæk-Rasmussen og P. Seltoft.

5 års garanti for absolut tæthed - korte leveringstider kan påregnes

CUDO ISOLATIONSRUDEN

A/S CUDOGLAS   Tekn. service: Ewaldsgade 9, København N, LU. 2858 . Forhandles af glasgrossister og glarmestre over hele landet

Labofa

SKOLE-MØBLER

»Labofa-59« skolebordet er pædagogisk og arkitektonisk tidssvarende – ingen generende afstivningsrør – tilgang fra alle fire sider – støjfrit grundet sin enkle udførelse – den i de fleste tilfælde unødvendige underhylde forefindes ikke (giver bedre siddestilling). Bordet har solide taskekroge.

»Labofa-59« skolebordet er forsynet med stærkt stoleophæng, der »fanger« stolene let og støjfrit. De slanke koniske bordben tager meget lidt plads, således at bordene kan sammensættes i mangfoldige kombinationer – f. eks. til gruppeundervisning.

»Labofa-59« skolebordet leveres i højderne 72 – 67 – 62 og 57 cm
Bordpladestr.: 120 × 50.

2-mandsbord

1-mandsbord

FABRIK FOR KVALITETSSTÅLMØBLER
SKÆLSKØR TLF. *800

Svensk form i plast

De nye materialer, der går under fællesbetegnelse[n] plastic, har så rige anvendelsesmuligheder, at ma[n] næppe helt kan fatte deres omfang. Mange ser me[d] bekymring på denne udvikling, bl. a. på grund af d[e] rædsler man har set udført i plastic. Men at plasti[c] rigtigt anvendt har store fordele, er nu uden for a[l] diskussion. Det skal imidlertid bruges rigtigt og forme[s] rigtigt.

Den svenske plastindustri har besluttet at gøre e[t] fremstød til fordel for denne udvikling. I samarbejd[e] med Svenska Slöjdföreningen og Svensk Form arrangeres en udstilling *Svensk Form i Plast,* i tiden juni august 1960, i Svensk Forms lokaler, Valhallavägen Stockholm.

Samtidig har man besluttet at uddele en plastpri[s] på 3000 sv. kr. i år og i de kommende to år. De[n] tildeles for et smukt produkt af brugsvare karakter.

Mange kendte formgivere tegner allerede for de[n] svenske plastindustri, og en sådan pris skal nok yder[] ligere stimulere interessen.

Nyt regulativ for byggevirksomhed

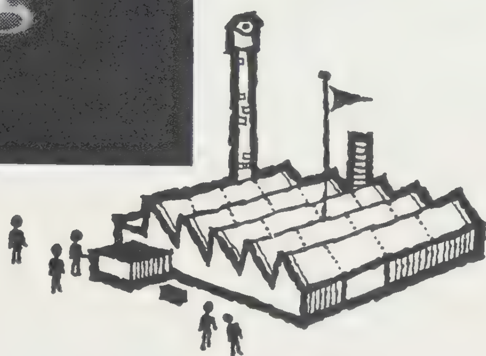
Socialministeriet har med bekendtgørelse af 31. mart[s] 1960 udsendt Regulativ for byggevirksomhed (1.del gældende for alt arbejde, som udføres i forbindelse me[d] opførelse, forandring, reparation, vedligeholdelse o. a samt nedrivning af bygninger.

Regulativet indeholder fire afsnit. I det første omtales arbejdsgiverens og arbejdernes pligter og ansva[r] med hensyn til tilvejebringelse og opretholdelse af forsvarlige arbejdsforhold og en række almindelige sikke[r]hedskrav, som for en væsentlig del omhandler stilladser. Der stilles krav til materialekvalitet, om forsvarli[g] oplagring og andre foranstaltninger til sikring mo[d] anvendelse af defekt materiale ved genopførelsen. Arbejdet med stilladser skal ledes af en kompetent o[g] ansvarsbevidst person, og materialer og udførelse ska[l] desuden kontrolleres af en af arbejdsgiveren udpege[t] funktionær eller betroet arbejder. Endvidere er de[r] givet bestemmelser om orden på byggepladsen, specielt hvor færdsel finder sted, om forsvarlig belysnin[g] og om hjælpemidler i ulykkestilfælde.

Andet afsnit indeholder mere detaillerede krav o[m] sikkerhedsforanstaltninger, som hovedsagelig tage[r] sigte på faren for nedstyrtning og faren for at bliv[e] ramt af nedfaldende genstande. Der er således give[t] bestemmelser om afspærringer omkring åbninger, rækværker på platforme, stilladser og trapper, om skærm og overdækninger over adgangs- eller transportvej samt over arbejdssteder m. m. Disse bestemmelser e[r] på flere punkter mere vidtgående end hidtidig praksi[s]. Der er endvidere givet forskrifter for særlige arbejde[r] som nedrivning af bygninger, arbejde på tage, sko[r]stensarbejde, glarmesterarbejde og vinduespolering forskelligt malerarbejde og façadearbejde m. m.

Tredie afsnit indeholder meget detaillerede regle[r] for udførelsen af traditionelle træstilladser, som ud[]

Danfoss termostatiske radiatorventil

NB. *Som følerelement til den nye type RAD anvendes elementer med løs føler til højt tryk.*
Type RA for varmtvandsanlæg leveres med fast føler, løs føler og med centralregulering.
RAD for damp leveres kun i udførelsen med løs føler.

Type RAD er, sammen med type RA for lavtryksdamp- og varmtvandsanlæg, den eneste eksisterende mulighed for effektiv temperaturregulering, fordi den monteres direkte på radiatoren som selvregulerende ventil, og regulerer temperaturen termostatisk i hvert enkelt rum.

Danfoss termostatiske radiatorventil for lavtryksdamp- og varmtvandsanlæg type RAD, som nu er kommet på markedet, fremstilles i rødgods med sæde og ventilplade af rustfrit stål, og leveres i størrelserne $^3/_8$″, $^1/_2$″, $^3/_4$″ og 1″.
Ventilerne er forsynet med temperaturskala, der dækker området fra 5° til 25° C inden for hvilket område, den frit kan indstilles.

FABRIK FOR AUTOMATISKE KONTROLAPPARATER
NORDBORG . TLF. (044) 52222

KØBENHAVN	**ODENSE**	**AALBORG**	**ÅRHUS**	**HERNING**
GL. KONGEVEJ 15	VESTERGADE 44	NYHAVNSGADE 12	NY BANEGÅRDSGADE 45	BRORSONSVEJ 37
TLF. Hilda 3100	TLF. 11 50 75	TLF. 3 54 11	TLF. 3 55 11	TLF. 2811

MEDDELELSE TIL
DE DANSKE MUR-, STEN- OG BETONERHVERV

For første gang i Danmark udsender *Forlaget Liber A/S* i løbet af 1961 et samlet opslagsværk omfattende

DE DANSKE MUR-, STEN- OG BETONERHVERV

Faglig biografisk håndbog for de organiserede erhvervsdrivende inden for håndværk og industri i mur-, beton- og stenhuggererhvervene i Danmark.

REDAKTIONSKOMITÉ:

Murermester R. P. Geertsen, Randers, formand for Centralforeningen af Murermestre i Danmark.
Murermester Melchior Kjeldsen, Eskildrup, formand for Hovedorganisationen af Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark.
Stenhuggermester Karl Hansen Glem, Roskilde, udpeget af Stenindustriens Hovedbestyrelse.
Fabrikant, civilingeniør Otto Kähler, Kählers Teglværk, Korsør, udpeget af Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

FAGLIG REDAKTØR:

Kontorchef, cand. polit. Tage Uhrskov, Håndværksrådet.

Værket udsendes som bibliofil udgave indbundet i specielt komponeret bind forsynet med guldsnit og omfatter ialt to bind. Første bind omhandler alene mur-, sten- og betonerhvervenes samfundsmæssige og organisatoriske opbygning – deres historiske baggrund og nuværende faglige status.
Andet bind omfatter en biografisk fremstilling af alle organiserede erhvervsdrivende inden for nævnte områder.
Af værkets kæmpemæssige indhold kan bl. a. nævnes følgende:
Mur-, beton- og stenhuggerfagenes kulturhistoriske baggrund – Byggeskikke i Danmark – Berejste murere og stenhuggere – Murere og stenhuggere – Murere og stenhuggere i kunst og Litteratur – Mur-, beton- og stenhuggerfagenes slang – Mureren og stenhuggeren på den danske skueplads – Kalk- og teglværksindustrien – Cementfremstillingen – Betonvareproduktionen – Granit- og sandstensindustrien på Bornholm – Bolig- og erhvervsbyggeriet – Forsvarets bygge- og anlægsvirksomhed – Vejbyggeriet – Marmor og sten i byggeriet – Juridiske problemer – Kalkulations- og regnskabsmæssige problemer – Skattemæssige problemer – Totalprojektering – Byggehåndværket og formgivningen – Konstruktionsfilosofi – Byggeriets industrialisering – Nye teglprodukter – Andre nye materialer – Den offentlige administration, råd, nævn, kommissioner m.v. – Uddannelsesforhold – Hovedorganisationer – Brancheforeninger m. m.

BIOGRAFISK BIND

omfattende de organiserede erhvervsdrivende inden for håndværk og industri i mur-, sten- og betonerhvervene i Danmark samt enkeltpersoner i befordret eller selvstændig stilling af kulturel eller økonomisk karakter i tilknytning til nævnte erhverv.
Udarbejdet i samråd med de lokale institutioner og organisationer.
De danske mur-, sten- og betonerhverv har indtil dato i høj grad savnet et materiale, der i tværsnit giver orienteringsgrundlag om alle enkeltpersoner, der udøver en selvstændig gerning inden for de danske mur-, sten og betonerhverv.
Der er tidligere udgivet materialer rent gruppevis, men dette er forlængst forældet, hvorfor redaktionen er henvist til at opbygge materialet i nævnte værk helt fra bunden.
Redaktionen beder derfor venligst, af hensyn til det biografiske afsnits nøjagtighed og praktiske anvendelse i det daglige arbejde om, at alle enkeltpersoner inden for erhverv, der måtte blive anmodet om afgivelse af faglige og personlige data ud fra dette saglige hensyn vil stille sig imødekommende overfor redaktionen.
Uden den enkeltes velvilje og hjælpsomhed vil det være vanskeligt at gøre det biografiske bind lige så pålideligt og grundigt, som det ovenfor omtalte faglige bind.

Redaktionen af
DE DANSKE MUR- OG BETONERHVERV

lukkende tager sigte på stilladsernes styrke og s
bilitet.

Endelig indeholder fjerde afsnit regler for ståls
ladser, som jo efterhånden har vundet indpas også
danske byggepladser.

Regulativet er forsynet med illustrationer til
enkelte bestemmelser.

*Tilslutning fra arbejdsmarkedets parter og den bygge
niske sagkundskab.*

Regulativet hviler på et forslag, udarbejdet af fabri
inspektør Carl Wagner, der senere som formand l
ledet forhandlingerne i et regulativudvalg, hv
byggefagenes arbejdsgiver- og arbejderorganisatio
var repræsenteret. Udvalget afgav en enig indstill
om regulativet, og arbejdsrådet, hvori arbejdsm
kedets parter er repræsenteret, tiltrådte dette udk
Det har derefter været til behandling i boligminis
riets byggetekniske nævn, der – med nogle ændrin
– kunne slutte sig til udkastet.

Regulativet har således bred tilslutning fra arbej
markedets parter og den byggetekniske sagkundsk
og det vil i nær fremtid blive suppleret med regler
jordarbejde og et regulativ om velfærdsforanstaltn
ger (skure) i bygge- og anlægsvirksomhed.

Til hjælp for de byggende udgiver entreprenørf
eningen i løbet af kort tid en håndbog, indeholder
regulativets bestemmelser og andre af arbejdstilsyn
forskrifter med relation til byggeriet i en form, s
skulle gøre det let at finde frem til det emne, m
søger oplysning om.

Et vandtæt paphus

En let, vejrfast, billig konstruktion

Den amerikanske hær anvender i arktiske egne en
mands hytte, der er et slags stift telt, fremstille
vinyl-overtrukket pap.

Hytten, der er 2,5 m høj og 3,75 m i diameter,
vist sig at være bedre end telte, som i den bide
kulde frøs til hårde, stive uhandlelige ting, som tilr
revnede. En vinylovertrukket paphytte isolerer be
og koster kun ca. 10 pct. mere. Hytten kan pakkes i
flade pakker, hver med otte stykker. Man pakker
stykkerne for sig og ligeledes mellem- og bundstyk
for sig. Sådanne flade pakker egner sig til udkastn
fra en flyvemaskine, og stykkerne er hurtigt og let
sammen på stedet. I katastrofetilfælde egner de
fortræffeligt, for man kan i løbet af ganske kort ti
transporteret og samlet mange hytter, der kan sk
husly til mange mennesker.

Efter at militæret har gennemprøvet hytten, a
man at sætte den i storfabrikation, da man mene
hytten vil kunne egne sig til læskure på byggeplac
jagt- og lystfiskerhytter o.s.v. Prisen har hidtil svi
mellem 30 og 40 dollar stykket, men den kan nedb
ges gennem storfabrikation. Hytten fremstilles
Container Corp. of America, Chicago. **B**

Kilde: Architectural Forum, november 1959.

BOLIGENS BYGGESKABE

tegnet af arkitekterne m. a. a. Grethe Meyer og Børge Mogensen

C. Danel, Gammel Kongevej 124, København V, telefon Hilda 2537

Festgaven skal overrækkes - Valget var intet problem.
Man mødtes hos Georg Jensen Sølv - Østergade 40
og fandt gaven alle kunne blive enige om.

Behøver fejlagtigt udførte fuger at koste millioner?

Sidste år bragte vi en artikel „Behøver fejlagtigt udførte gulve koste millioner?“ skrevet af den svenske ingeniør G. Fromell fra AB Svensk Blacking Industri. Han har nu i et svensk tidsskrift skrevet en parallel artikel om fugeproblemer. I *Arkitekten* nr. 2 i år bragte vi en artikel skrevet af doktor Alexander Walter, der meget udførligt gjorde rede for fordelene ved tætningsmidler baseret på polysulfider.

Vi skal derfor her nøjes med at citere et mindre afsnit af ingeniør G. Fromell's artikel, der igen fremhæver, at det er fugematerialets vedhæftningsevne, der er så afgørende:

En af grundene til at vi (Svensk Blacking) har valgt at samarbejde med Coast Pro-Seal var denne virksomheds indsats for at opnå gode vedhæftningsegenskaber hos fugematerialet, selv efter mange års brug. Den såkaldte modulkontrol indebærer, at vedhæftningsevnen altid er større end materialets deformeringsmodstand, selv når materialet ældes. Derfor kan fugematerialet aldrig slippe fra underlaget under trækpåvirkning. Kun ved unormal høj forlængning indtræffer brud, men da aldrig i selve fugematerialet. Som det fremgår af tabellen har materialet en længdeøgning inden brud på mindst 250 pct. ved så lave temperaturer som minus 35° C, og efter at det har været udsat for stærk og langvarig UW-bestråling. Dette betyder en flerdobbelt sikkerhedsmargin, når man ved, at fugerne næppe nogensinde dimensioner for tilnærmelsesvis så store bevægelser.

Andre vigtige egenskaber er hårdhed, brudforøgel og modul i frisk og gammel fuge ved såvel højere so lavere temperaturer. Jeg henviser til tabellen (si A 448), som indeholder en række værdifulde oplysni ger for den, som vil sætte sig ind i egenskaberne v polysulfidtætning. Som bekendt leveres sådanne tæ ningsmidler i en række forskellige farver, som d indbyrdes kan variere noget i egenskaber. Tabell indeholder derfor typiske data for to forskellige farve nemlig sort henholdsvis grå Pro-Seal CGC.

Af tabellen fremgår det f. eks. at fugens brudfo øgelse målt såvel ved + 25° C som ved ÷ 35° C påvi kes meget lidt af såvel accelereret ældning ved 60° som af ultraviolet bestråling og lagring i varmt van Samme ringe indflydelse har sådanne påvirkninger t lige på hårdhed, trækholdbarhed og elasticitetsmodu

Ved vurderingen af de i tabellen anførte oplysning skal man erindre, at disse accelererede påvirkning i laboratoriet modsvarer meget lang tids påvirknin i praksis. Når man i praksis dimensionerer fugen ri tigt, behøver man som tidligere nævnt aldrig at komn i nærheden af brudgrænsen, d. v. s. at man arbejd med stor sikkerhedsmargin.

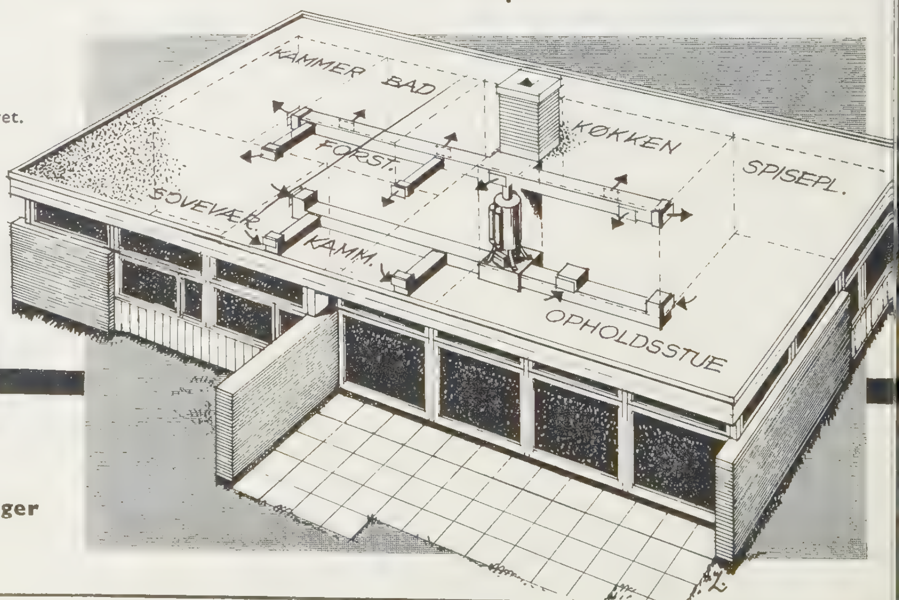
I et forsøg på at opsummere mulighederne for tætne dilatationsfuger mellem store byggeelementer

HESS-O-TERM
varmluftanlæg
EN SUCCES FRA STARTEN

Hess-O-Term er moderne oliefyret centralvarme med hurtig og direkte opvarmning af værelsernes luft. Den tvungne luftcirkulation tillader en fri planudformning. Fyrrum spares. Lav anskaffelsespris. Fin driftsøkonomi.

Ren, frisk og sund varme.
Behageligt opholdsklima hele året.

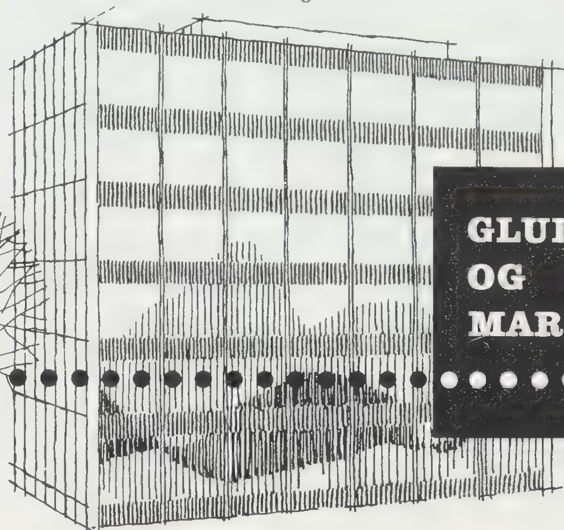

Forlang nærmere oplysninger

SEAPORCLAD OG SEAPORCEL FACADEPLADER

smukt og holdbart..!

Seaporclad-facadeelementer består af en emaljeret stålplade, lamineret på f. eks. eternit, kork, foam-glass e. l. Emaljepladerne fremstilles med glat, nubret eller semimat overflade i næsten alle farver. Pladerne og farverne er vejrbestandige og upåvirkelige overfor temperaturchok, så risiko for krakelering er minimal.

GLUD OG MARSTRAND

GLUD & MARSTRANDs facadeplade-afdeling (C 1106) er til rådighed med alle oplysninger

KREDITKASSEN FOR HUSEJERNE I KJØBENHAVN

RÅDHUSPLADSEN 59 – KØBENHAVN V – TELEFON CENTRAL 14305
KONTORTID: 10–15. LØRDAG 10–13

Lån ydes mod pant i faste ejendomme

(dog ikke landbrugsejendomme)

UDLÅNSOMRÅDE

København, Frederiksberg og Gentofte kommuner samt i

Københavns Amtsrådskreds: Alle øvrige kommuner (enkelte ejerlag i Høje-Tåstrup kommune dog undtaget)

Roskilde Amtsrådskreds: Greve-Kildebrønde og Karlslunde-Karlstrup kommuner samt Solrød og Jersie sogne

Frederiksborg Amtsrådskreds: Birkerød, Farum og Hørsholm kommuner

Rente	4 %	4½ %	5 %	5½ %
Halvårlig ydelse	2,255 %	2,47 %	2,69 %	3,47 %
Heraf bidrag til administrations- og reservefond	0,05 %	0,05 %	0,05 %	0,05 %
Indskud	Opkræves med 1 %, der kan fordeles over 2 terminer			
Amortisationstid	120 terminer	120 terminer	119 terminer	60 terminer

Forhåndslån ydes i ejendomme, der agtes bebygget, såfremt der stilles behørig bankgaranti eller anden statutmæssig sikkerhed

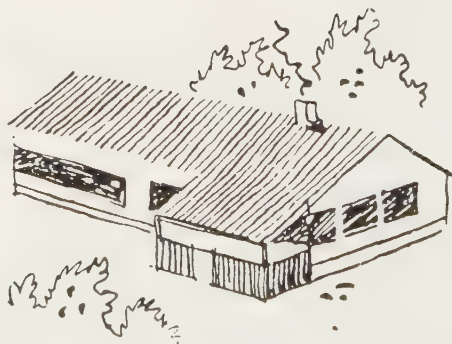
Förbehandling	7 dygn vid 24° C		30 dygn vid c:a 60° C		500 tim bestrålning med ultraviolett ljus		72 tim vattenlagring vid c:a 50° C	
Färg	svart	grå	svart	grå	svart	grå	svart	grå
Hårdhet, Shore	30	30	35	35	40	40		
Dragbrottöjning mätt vid 24° C, % av ursprunglig längd	500	500	350	150	500	300	400	350
Dragbrottöjning mätt vid —35° C, % av ursprunglig längd	350	400	300	350	250	300	275	250
Draghållfasthet vid 24° C, c:a kp/cm²	11	7	18	12	14	12	14	11
Draghållfasthet mätt vid - 35° C, c:a kp/cm²	18	11	21	12	18	12	18	12
Modul vid 100 % förlängning mätt vid 24° C, c:a kp/cm²	3	2	5	3	4	3	4	3
D:o mätt vid —35° C, c:a kp/cm²	6	3	6	3	5	3	5	3

i andre krævende tilfælde, hvor fugen udsættes for mange års gentagne udvidelser og sammentrækninger, må man nok på én gang udelukke cement – eller anden hård fugemørtel, oliebaseret kit og sidst, men ikke mindst luft.

Man kan dog spørge sig selv, om tætningsmidler på polysulfidbasis er det eneste salggørende, og hvorfor man ikke tidligere har diskuteret anvendelsen af profilmateriale af neoprene. Vanskeligheden ved anvendelsen af sådanne materialer er dog dels at opnå den ensartethed i fugedimensionerne, som metoden foru- sætter samt den nødvendige vedhæftning til bygg- materialet. Sådanne profiltætninger er sjældent ti- strækkeligt funktionsduelige alene men nok i kombina- tion med en egnet lim eller polysulfidtætning.

Trods de høje råvarepriser for fugematerialer af p- lysulfidtypen bliver totalomkostningerne dog lave, d- man kan anvende en prisbillig bundfyldning, f. ek- imprægneret filt eller skumplastik, som siden forsegl- med polysulfidtætning. *Kilde: A/S Cemente-*

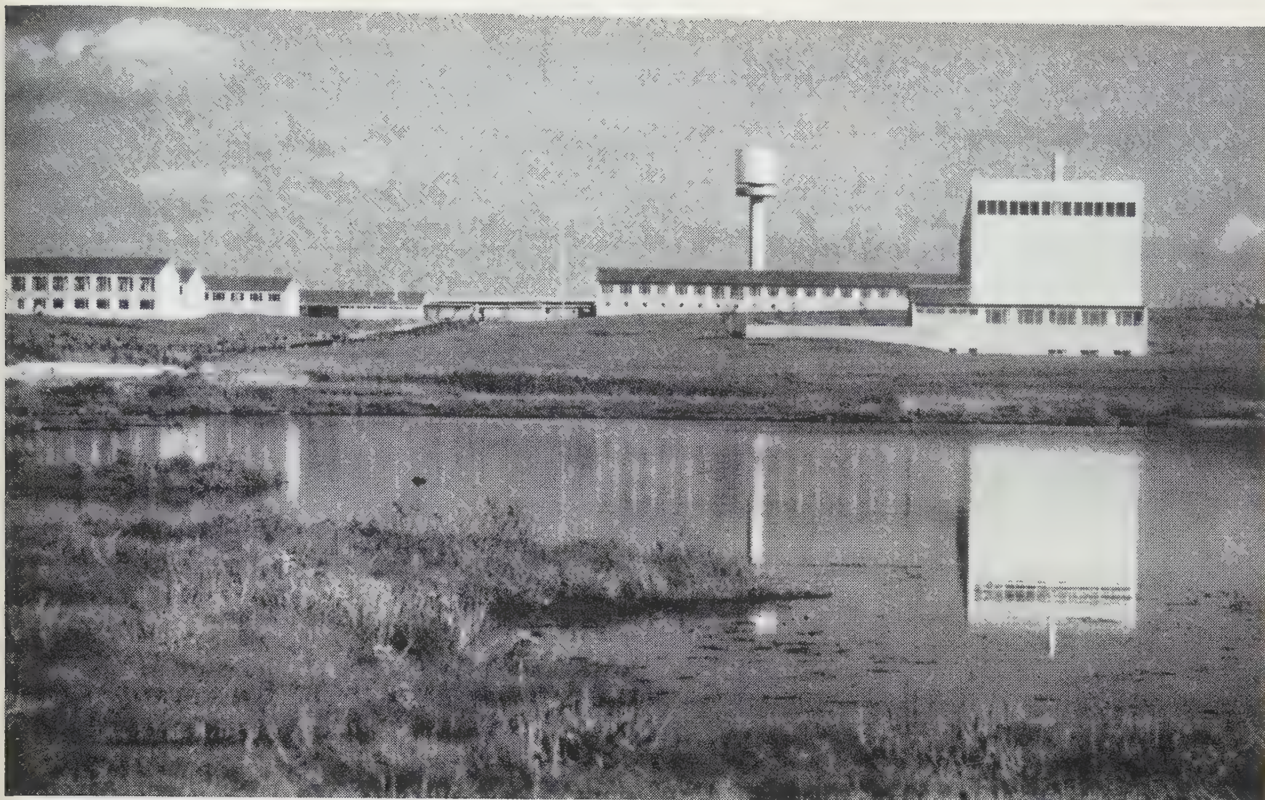
PRIKKEN OVER iET

Videx SUPER

MURFARVER

B. V. LABORATORIET VANDEX MEJLGADE 47 ÅRHUS TLF. 061-26477

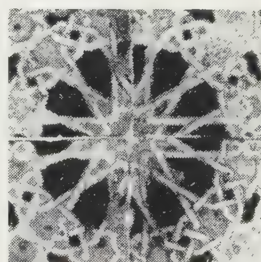
AEK-anlæg, Risø, arkitekt, professor Preben Hansen, M.A.A. *i samarbejde med Paul Niepoort,* M.A.A.

Stål- og aluminiumvinduer er leveret af

PEDERSHAAB MASKINFABRIK A/S *København, telf. C. 14.066 Brønderslev, telf. 450 Århus, telf. 31400*

Det var spanierne, som først brugte skabelon i større omfang (Sevilla, 1500-tallet). Mængden af fliser tiltog. Det hedder ligefrem ordsprogligt om fattigdom: „at have et hus uden fliser".
I dag er det almindeligt at anvende de skinnende blanke og hvide vægfliser med det klassiske navn Meissner, hvor man stiller krav til hygiejne og elegance.

Fire spanske „cuerda seca" fliser fra ca. 1500

Meissner fliser

ENEFORHANDLING: CHRISTENSEN & JENSEN – SPECIALFORRETNING i BYGNINGSMATERIALER

SALGSKONTOR: **A/S KNUD GOTTLIEB**

RÅDHUSPLADSEN 4 – KØBENHAVN V – TELEFON MINERVA *7383

VELUX

ELEMENTFACADER

Velux elementfacader består af industrielt fremstillede letvægselementer af træ, metal og glas.

Elementerne leveres monteringsfærdige, enten som udfyldningselementer eller som sammenhængende facadekonstruktion foran de bærende bygningsdele.

Velux facadeelementet kan tilpasses enhver forekommende byggeopgave og frembyder vidtgående arkitektoniske muligheder.

Velux serviceorganisation er til Deres disposition for detaillerede oplysninger om konstruktion og anvendelsesmuligheder.

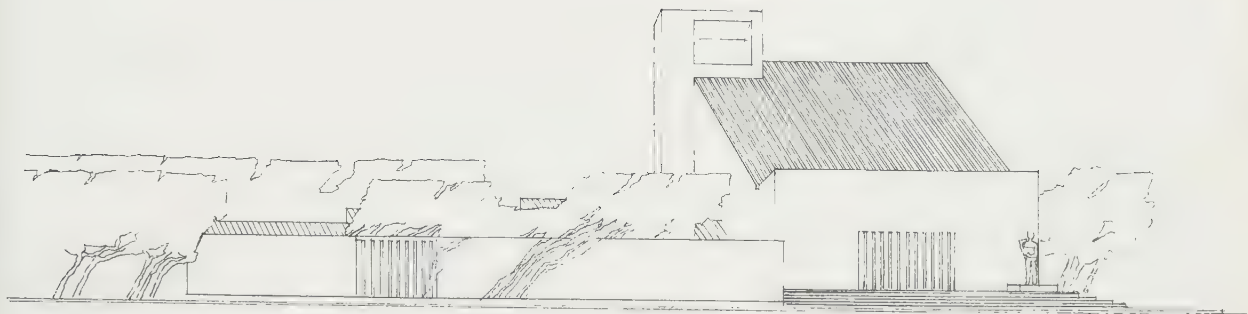
– drøft dagslysproblemer med VELUX

V. KANN RASMUSSEN & CO. - VELUX A/S

Maskinvej 4 – København, Søborg – Telf. (01) 69 11 33

Forbundsbygning for Kvindeligt Arbejderforbund
Ewaldsgade 3 – København N
Arkitekt: Ole Buhl M.A.A.
Kongens Nytorv 24 – København K

Perspektiv af kirken set fra syd

Konkurrencen om en kirke i Esbjerg

I begyndelsen af 1958 afholdtes en offentlig konkurrence om en kirke i den østlige bydel i Esbjerg. Der indkom 130 forslag, som alle opfyldte programmets krav. I dommerkomiteen var arkitektforeningerne repræsenteret af Gehrdt Bornebusch, Erik Møller og Arne Gravers Nielsen. 1. præmie tildeltes arkitekt Ole Nielsen med billedhuggeren Morten Nielsen som medarbejder. 2. præmie blev tildelt arkitekt Mogens Clausen med arkitekt Hans Henrik Olrik som medarbejder. Der blev uddelt to 3. præmier, den ene til arkitekterne Henning Jensen og Torben Valeur i samarbejde med civilingeniør Ole Holck, den anden til arkitekt Helge Frank Morthensen. På disse sider gengives dommerkomiteens bemærkninger samt 1. præmieprojektet.

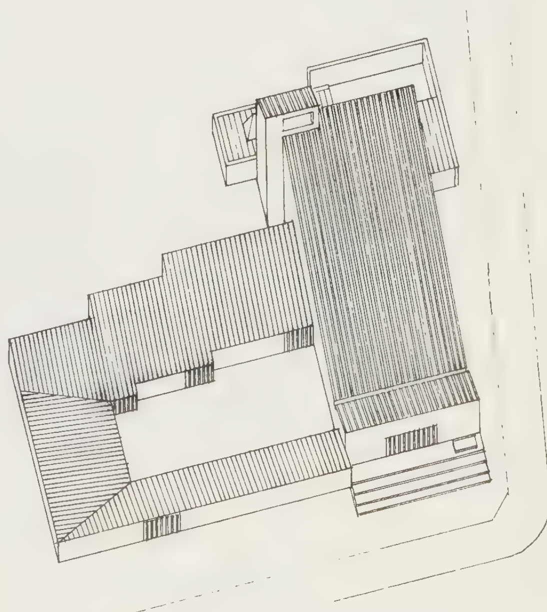
Dommerkomiteens betænkning

Dommerkomiteen har fundet, at de indsendte projekter på en alsidig måde belyser mulighederne for placeringen af et kirkeanlæg på den grund, Esbjerg kommune har stillet til rådighed for en ny kirke i den østlige bydel.

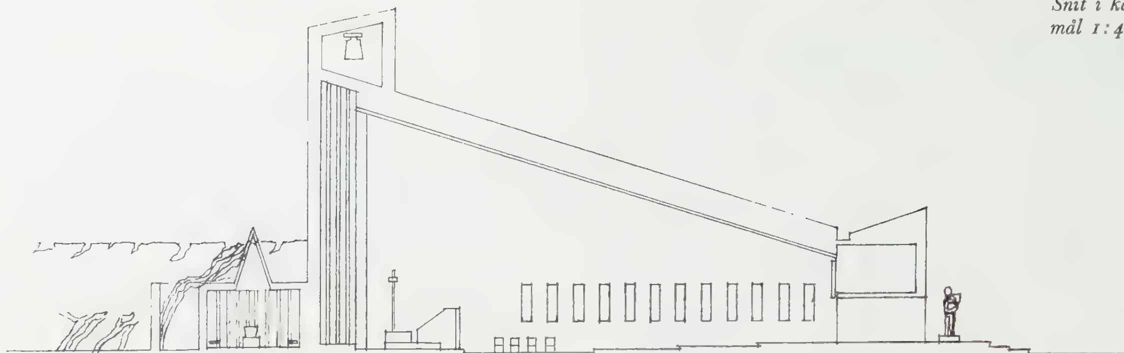
Komiteen har ved bedømmelsen især hæftet sig ved tilpasningen til grund og omgivelser, herunder navnlig beliggenheden overfor Lergravsparken. Dommerkomiteen er af den opfattelse, at en kirke, placeret i den sydlige del af arealet med en rummelig forplads, må foretrækkes, og man har lagt afgørende vægt på, at bygningskomplekset har god kontakt med parkområdet, og det fremtræder i bybilledet på en markant måde. Man har endvidere fundet det ønskeligt, at kirkerummet skiller sig ud som et selvstændigt element i det samlede bygningsanlæg, blandt andet under hensyn til ønsket om en etapedeling, der tillader, at denne del af anlægget med birum opføres først.

Også adgangen til anlæggets enkelte dele og herunder navnlig løsningen af parkeringsforholdene har haft komiteens interesse. Man har i denne forbindelse fundet det ønskeligt, at parkeringen henlægges til samlede områder, hvor bilerne ikke vil sløre arkitekturen eller skabe uro omkring hovedindgangen.

Spørgsmålet om menighedssalens sammenlægning med kirkerummet har også været genstand for drøftelser, og man har foretrukket løsninger, som opretholdt kirkerummets selvstændighed i størst mulig udstrækning. Endelig ønsker komiteen at nævne, at man er opmærksom på, at enkelte af de præmierede projekter ikke overholder programmets ønske med hensyn til bygningens højde i forhold til den modstående byggelinie.

Skråprojektion af kirkebygningen med menighedssal, møderum m. m.

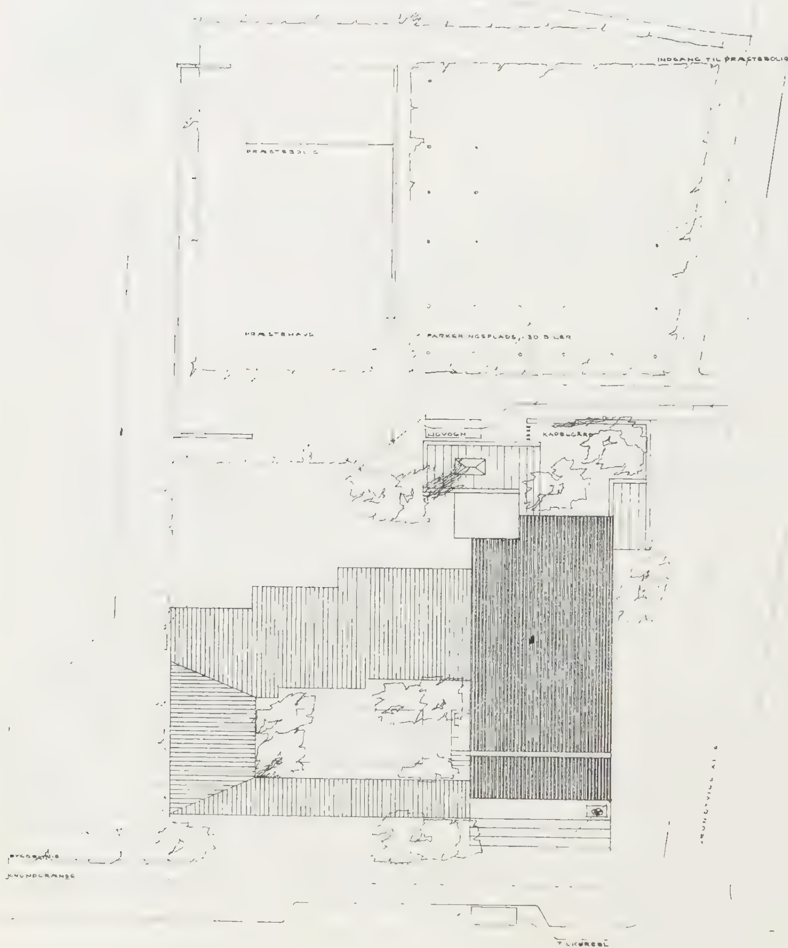
Snit i kapel og kirkerum, mål 1:400

Arkitekt Ole Nielsen med billedhuggeren Morten Nielsen som medarbejder: *Konkurrenceprojekt tildelt 1. præmie*

Dommerkomiteens bemærkninger

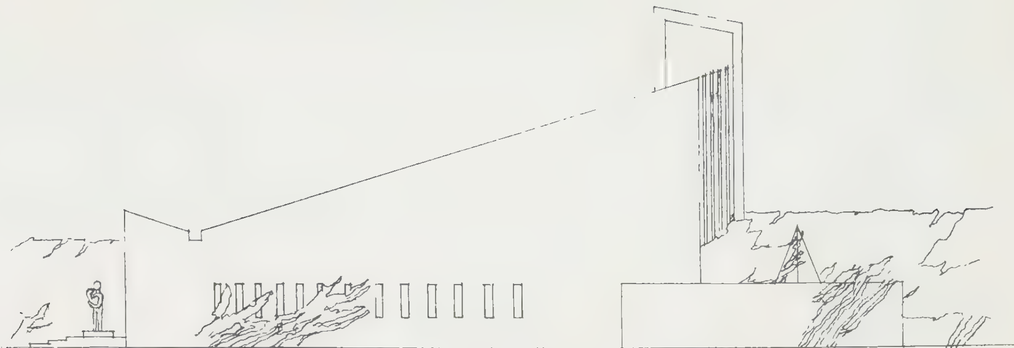
Bygningen ligger smukt placeret på grunden med en god opdeling af arealet og med en diskret beliggende parkeringsplads. De enkelte bygningsdele er grupperet omkring en smukt formet gård med god mulighed for etapevis udbygning.

Kirken markerer sig stærkt i anlægget, og kirkerummet er fint proportioneret med en stigning i højden mod korvæggen og med en karakterfuld belysning af koret. Den vanskelige opgave at åbne menighedsrummet mod kirkerummet er løst enkelt og overbevisende. Orgelpulpiturets højde er for ringe, og anbringelsen af orgelpiberne er problematiske. Den viste stoleopstilling i kirkerummet bør ændres. Plandispositionen for menighedslokalerne er god, idet dog visse afsnit er mindre vel gennemarbejdet, hvilket også giver sig udtryk ved uoverensstemmelser mellem plan og façader. Projektet som helhed er i størrelse ret rigeligt disponeret, men byggeform og materialevalg forekommer økonomisk forsvarlig.

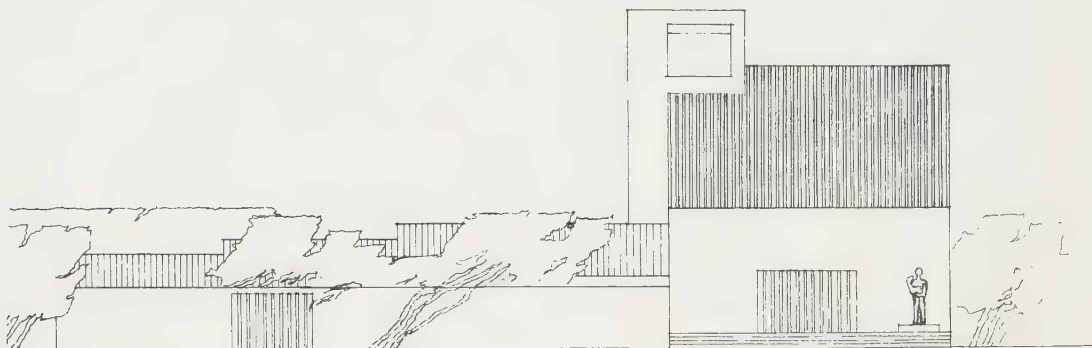

Beliggenhedsplan, mål 1:800

Plan og façader, mål 1:400

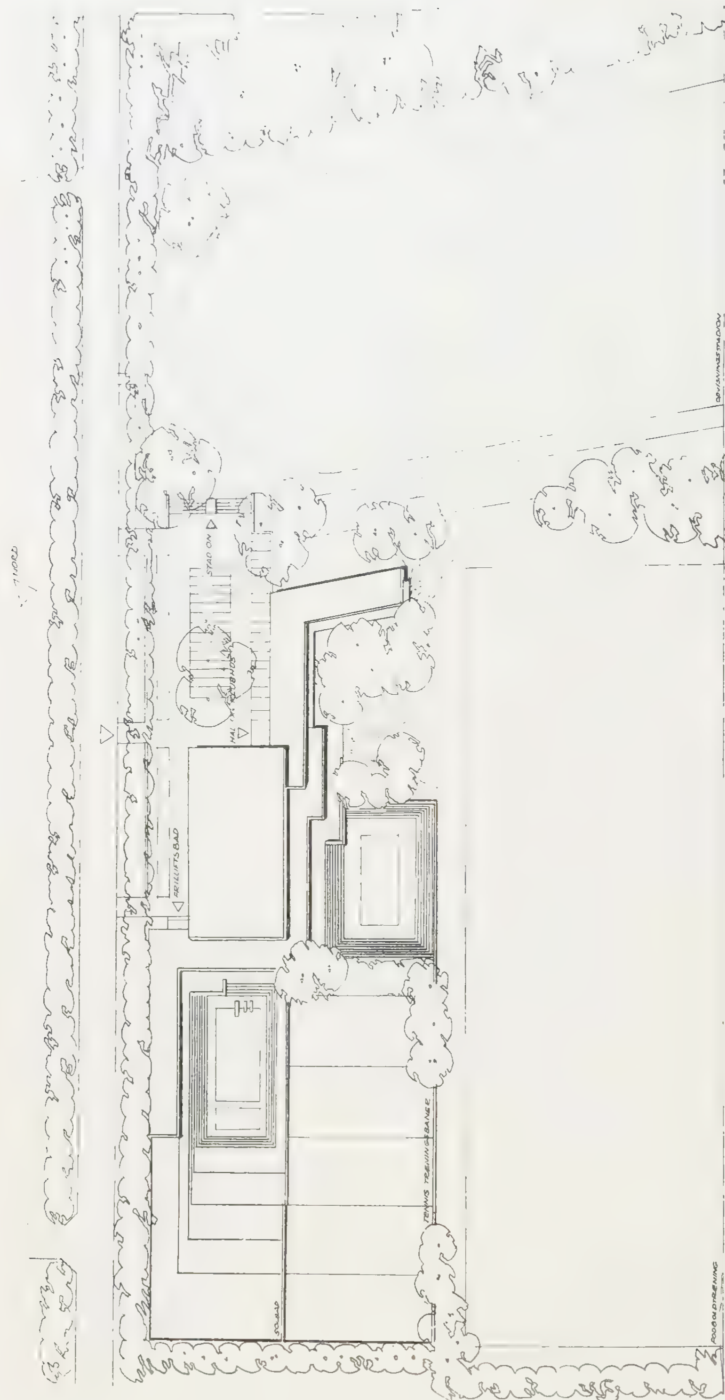

Østfaçade

Sydfaçade

LIGVOGN
KAPEL
KAPELGÅRD
PRÆST
FORR.
INDGANG TIL PRÆST
100 PL
MENIGHEDSSAL, 120 M²
40 PL
MØDERUM, 64 M²
20 PL
KØKKEN
MØDERUM
TOILET
TOILET
GARDEROBE
200 PL
MENIGHEDSGÅRD
300 PL.
KIRKERUM, 360 M²
OP TIL KOR OG ORGEL
VENTERUM
KIRKEBETJ.
FYR
VINDFANG
MAGASIN
INDGANG TIL MENIGHEDSHUS
INDGANG TIL KIRKE
TILKØRSEL

Perspektiv af friluftsbad og hal set fra syd

Perspektiv af udendørsrestaurant og tilskuerpladser ved tennisbaner øst for hallen

Beliggenhedsplan, mål 1 : 2000

Arkitekt Henning Larsen: *Konkurrenceprojekt tildelt 2. præmie*

Dommerkomiteens bemærkninger

Anlægget er meget smukt placeret på grunden såvel i forhold til vejen som til idrætsanlægget som helhed.

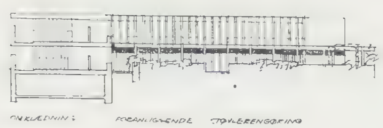
Planen er enkel og overskuelig med den store idrætshal centralt placeret omgivet af lave omklædningsbygninger og terrasseanlæg. Parkeringspladsens udformning gør den måske mere dominerende i forhold til hovedindgangen end ønskeligt.

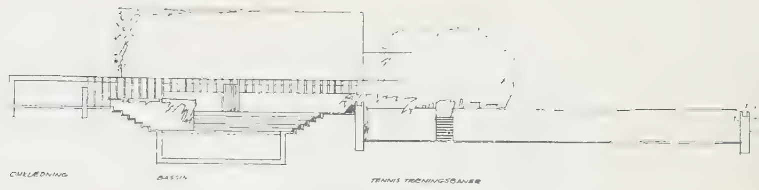
Forfatteren burde have gjort nøjere rede for løsningen af en eventuel senere overdækning af svømmeanlægget.

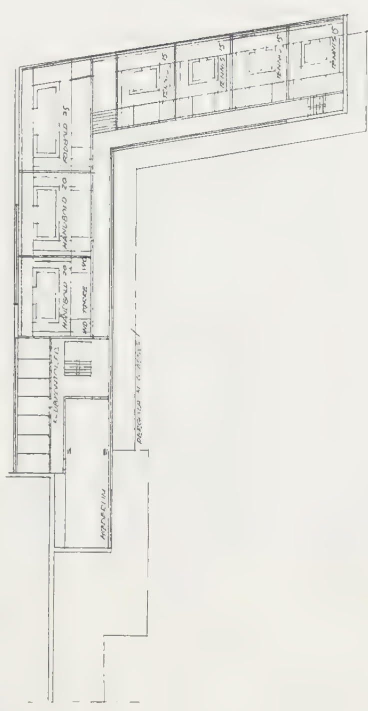
Projektets planløsning bærer præg af en måske for kneben dimensionering af indgangsforhold m. m.

Dommerkomiteen har savnet oplysninger om materialevalg og konstruktioner især i forbindelse med façadeudformningen.

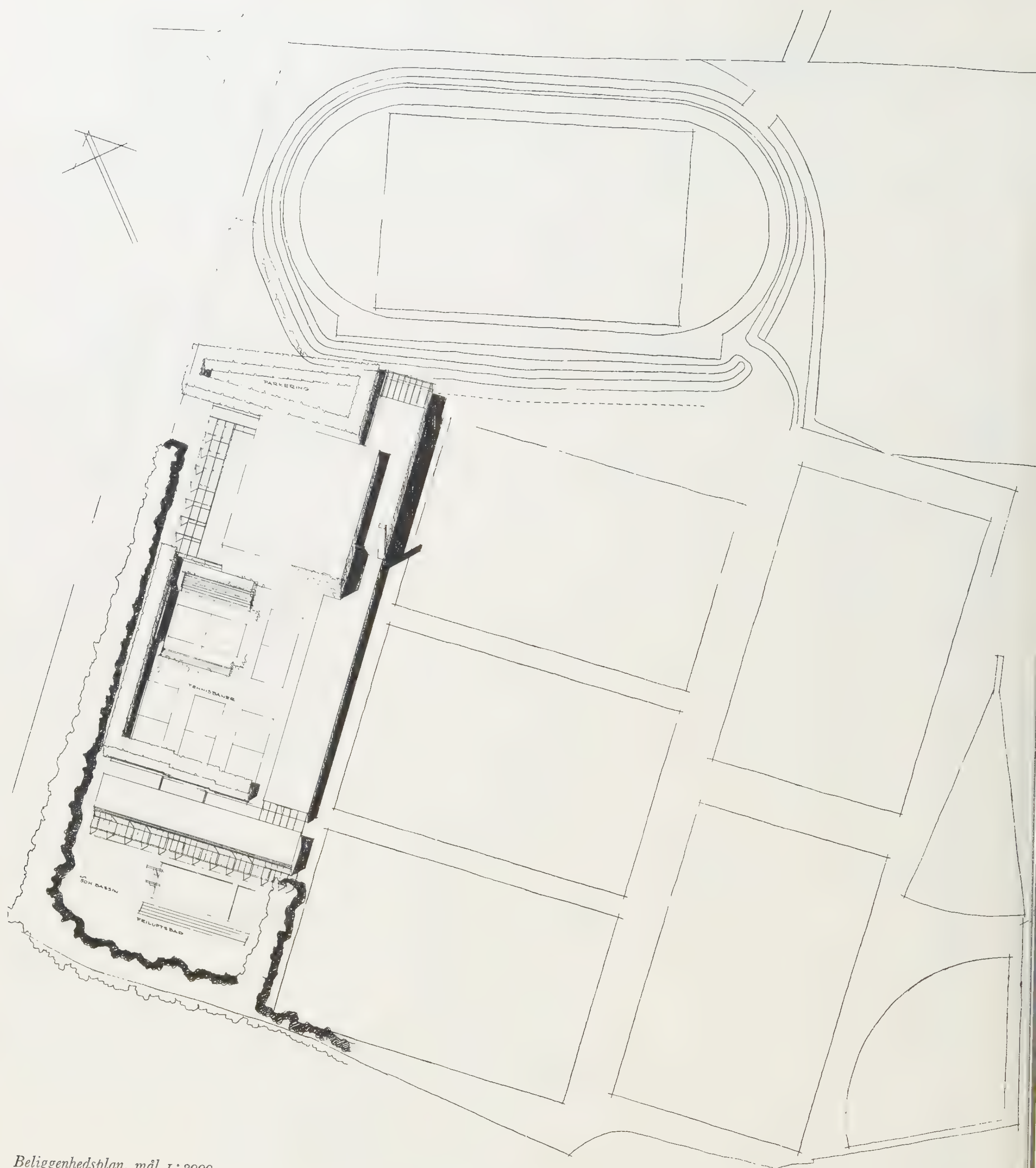

Plan af 1. sal omklædningsrum

Plan, snit og façader, mål 1:800

Beliggenhedsplan, mål 1:2000

34315

Arkitekt Georg Stæhr: *Konkurrenceprojekt tildelt 2. præmie*

Dommerkomiteens bemærkninger

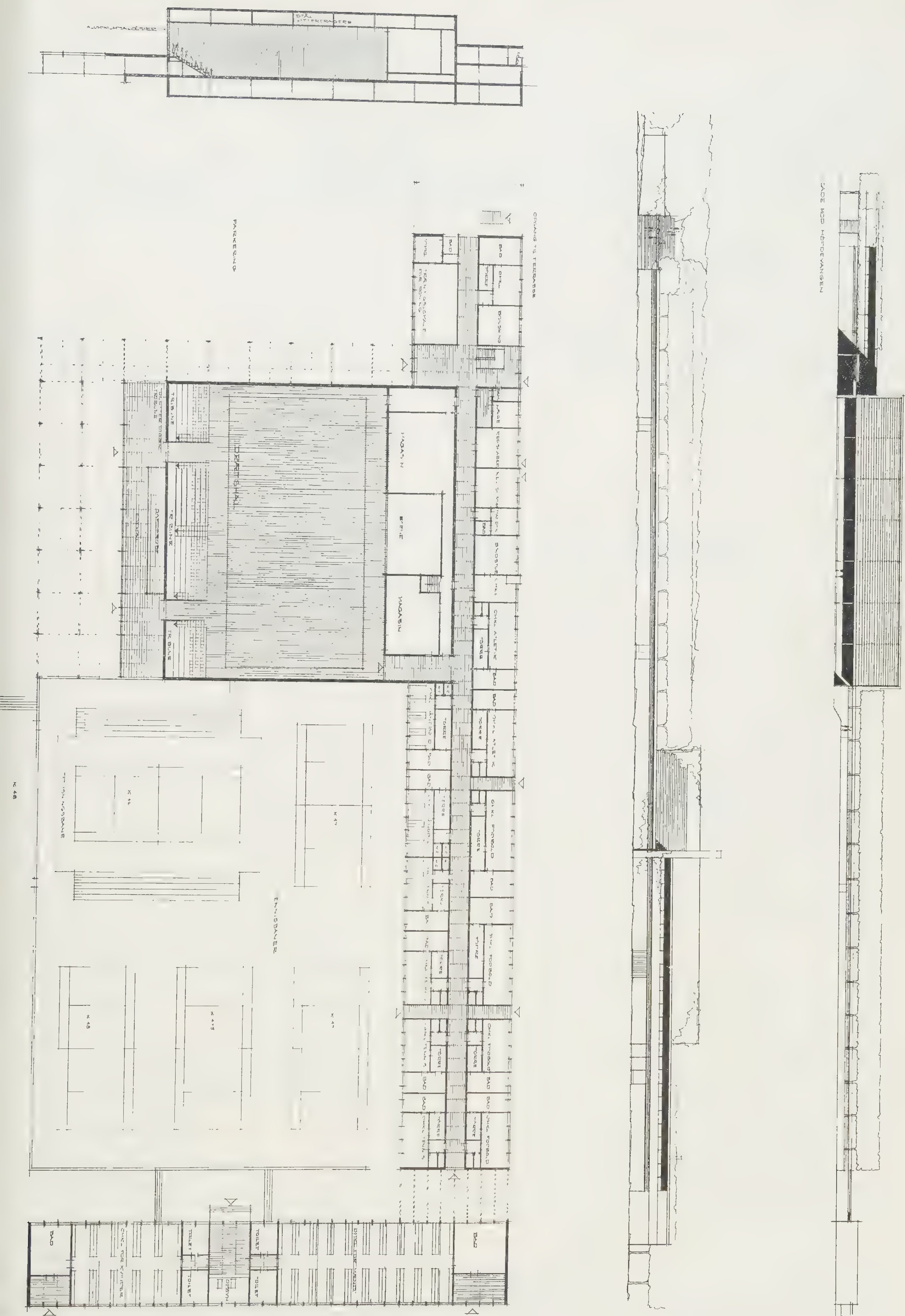
Beliggenhedsplanen er klar og enkel, idet dog den viste parkeringsplads er underdimensioneret og mindre overbevisende i sin udformning og placering.

Tennisanlægget virker skematisk og uden kontakt med de øvrige udendørsanlæg. En fremtidig overdækning af svømmeanlægget vil kunne gennemføres uden at svække anlæggets arkitektoniske idé.

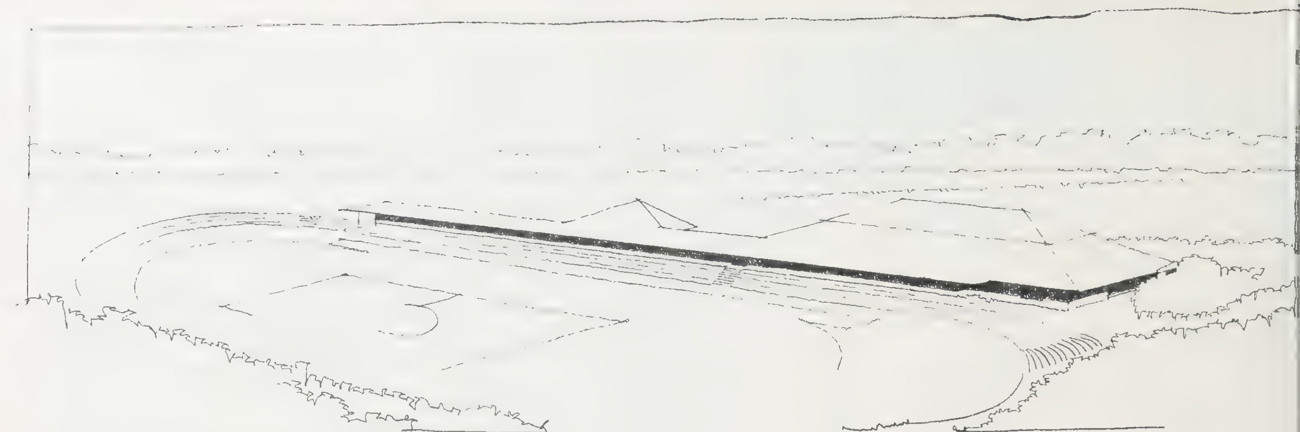
Rumdispositionen er efter dommerkomiteens mening klar og rationel, men måske vel skematisk. Midterkorridoren kan trods sin længde accepteres, da der er mulighed for at forsyne den med ovenlys på størstedelen af længden.

Konstruktion og ydre er ligeledes klar og enkel, men noget udifferentieret. Det må anses for en fordel, at façaden er trukket ca. 30 meter tilbage fra vejen, og at hallen ikke viser sin fulde højde til denne side.

Det bemærkes, at projektet egner sig til etapevis opførelse.

Planer, snit og façader, mål 1 : 800

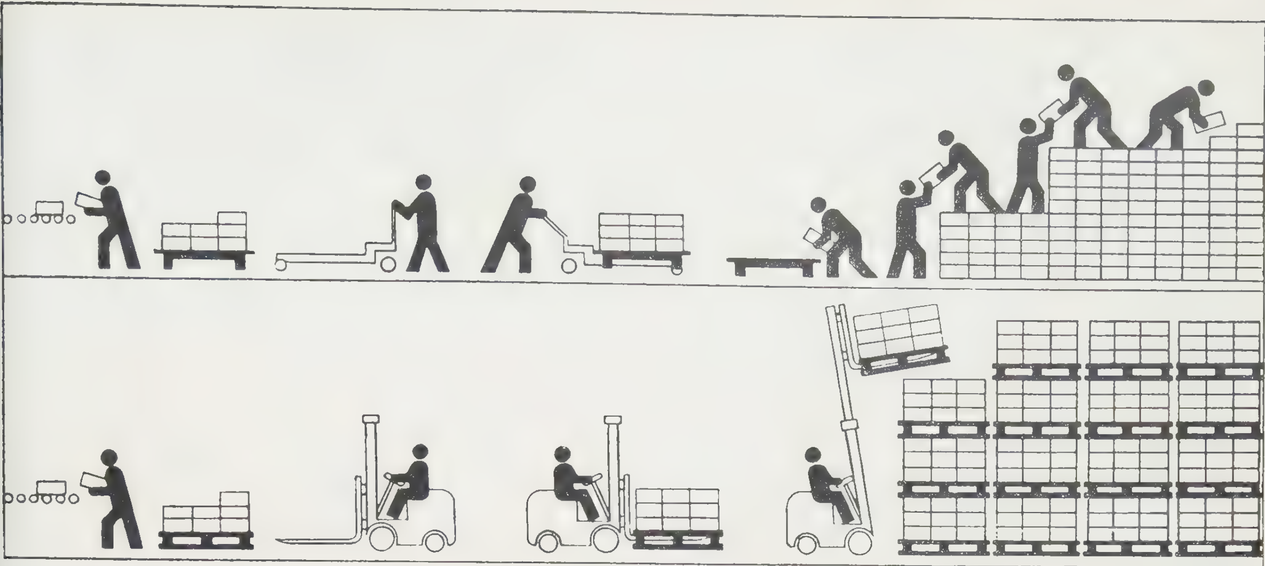
Perspektiv af anlægget set fra nord

Beliggenhedsplan, mål 1 : 2000

Arkitekterne Paul Ammentorp, Peer Haubroe, Henning Francke og Karsten Kirkegaard med Klaus Fussing som medarbejder: *Indkøbt konkurrenceprojekt*

Dommerkomiteens bemærkninger

Forfatteren til dette projekt har i modstrid med programmets vilkår placeret en væsentlig del af bygningsanlægget uden for konkurrenceområdet. Forslaget rummer imidlertid så store værdier såvel i landskabelig som brugsmæssig henseende, at dommerkomiteen har fundet, at projektet bør indkøbes.

Tegningen illustrerer fordelene ved anvendelse af enhedslaster og stablingsgrej

Planlægning af industrianlæg

Som den tredje i rækken af publikationerne vedrørende undersøgelser af *transport- og lagerproblemer inden for industrien* i Sverige, foreligger nu VE 38, der behandler undersøgelser af „Materialhantering i förråd".

Udredningen er en naturlig fortsættelse af de i *Arkitekten* tidligere omtalte publikationer *modtagelse af gods* og *transportveje inden for industrien.*

Som i de foregående redegørelser synes mange af problemerne ganske elementære, men når man sætter sig nærmere ind i stoffet, vil man kunne hente værdifulde oplysninger og måske nok komme til at tænke på dette og hint lagerspørgsmål, som ikke er helt tilfredsstillende løst i den virksomhed eller det projekt, man arbejder med, og som kunne trænge til en ny gennemgang.

I forordet til VE 38 anføres:

„For et industriforetagende er et rationelt lager af den største betydning. Lageret repræsenterer store værdier og optager en meget stor del af de disponible arealer. En væsentlig del af lagerets arbejde er håndtering af materialer".

Ifølge sagens natur er det vanskeligt at opstille generelle regler for en effektiv behandling af materialer på lagrene, idet problemerne er meget varierende inden for de forskellige industrier, og udredningen indskrænker sig da også til løsning af normalt forekommende spørgsmål.

Problemerne er belyst gennem en række eksempler og et righoldigt billedmateriale; det fremhæves, at udviklingen på dette område går meget hurtigt, og nye hjælpemidler stadig kommer til.

Bogen er opdelt i 11 afsnit, hvortil kommer forskellige bilag.

I *1ste afsnit* trækkes hovedlinierne op. Der skelnes mellem *materialelager* og *færdigvarelager*, og det anføres, at der i udredningen væsentligst er taget sigte på håndtering af godset på *materialelagrene*, men at mange af problemerne kan overføres til færdigvarelagrene.

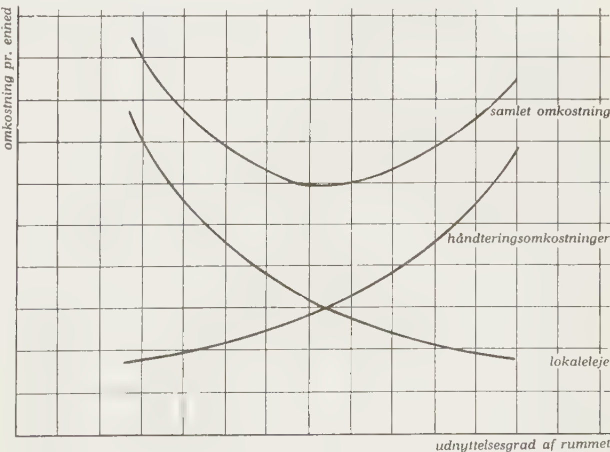
Det er naturligt for materialelagrets vedkommende at skelne mellem *råvarelager*, *lager af halvfabrikata*, *forbrugsgods*, *værktøjslager* og *modellagerne.*

Til et godt materialelager bør man stille følgende krav:

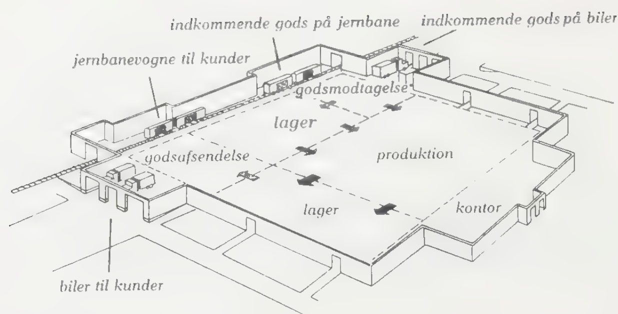
stor fyldningsgrad i lagerlokalerne,
bekvem tilgængelighed for de forskellige materialer,
mindst mulig behandling og transportarbejde,
let identificering af materialerne.

Disse krav vil ofte kollidere, således at man ikke kan opnå den absolut bedste løsning for alle de stillede krav, men må tilstræbe det bedst mulige kompromis.

Lageromkostningerne varierer bl. a. med virksomhedens størrelse og produktionens art, men man kan sige, at de normalt beløber sig til mellem 5 og 15 pct.

Udnyttelsesgraden af et lager bør afpasses således, at summen af lokaleleje og håndteringsomkostninger bliver minimum

Lagerlokalernes placering inden for virksomheden er først og fremmest et spørgsmål om transport. De bør placeres, så transportomkostningerne bliver mindst mulige

af omsætningen, og ca. $^{1}/_{3}$ af omkostningerne hidrører fra behandling i selve lageret. Et metodisk studium af arbejdsgangen på lageret kan derfor ofte give betydelige besparelser.

Det må fremhæves, at det er af den allerstørste vigtighed for at holde lageromkostningerne på et minimum, at der er et *intimt samarbejde mellem produktion, lager og salg.*

Det er ikke muligt at angive almengyldige retningslinier for, hvorledes et lager skal udformes eller hvilke hjælpemidler, der skal anvendes i hvert enkelt tilfælde, da der her spiller så mange faktorer ind, som er specielle for det enkelte foretagende.

I *2det afsnit* behandles lagerlokalernes beliggenhed.

Lagerlokalernes lokalisering inden for virksomheden er i første række et transportproblem, og man bør så vidt muligt lægge lageret i den nærmest mulige kontakt med forbrugsstederne, eventuelt på bekostning af afstanden til godsmodtagelsen, idet transporterne til de enkelte afdelinger i reglen foregår i mindre kvantiteter end transporterne til lageret, og decentraliserede lagre kan give *kortere transportstrækninger, hurtigere ekspedition og bedre service for produktionsafdelingerne.*

På den anden side vil en stærk decentralisering kræve større areal og eventuelt medføre, at et bestemt materiale må oplagres flere steder.

I *3die afsnit* behandles lagerlokalernes udformning.

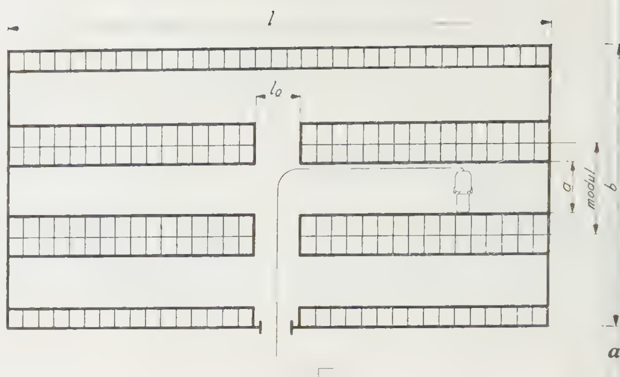
Af afgørende faktorer for en lagerbygning nævnes: *fri højde, søjleafstand, tilladelig gulvbelastning.*

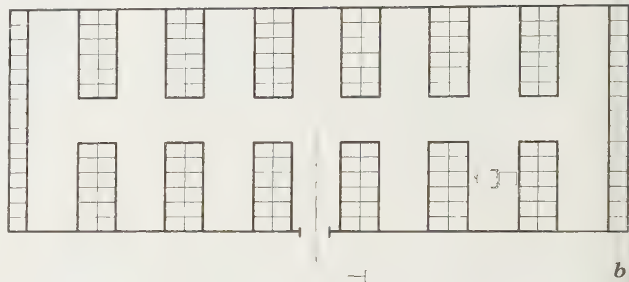
For at udnytte moderne stabletrucks fuldt ud, bør den *disponible højde være mindst 4,5 m.* Såfremt der anvendes traverskraner eller lignende hjælpemidler, må konstruktionshøjden for disse lægges til den frie højde.

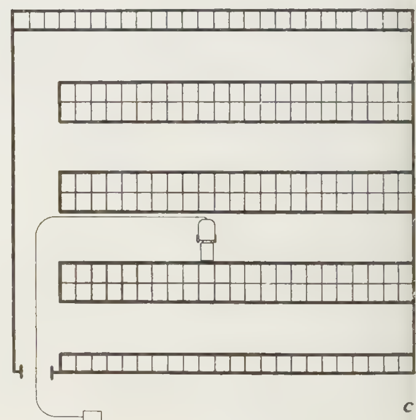
Med hensyn til *søjleafstanden* giver en stor afstand større frihed og flere muligheder for indretning af lageret, og mens man før krigen anså en søjleafstand på 6–8 m som normal, regner man nu stort set den dobbelte afstand for ønskelig.

Gulvbelastningen i et lager varierer selvfølgelig meget, men i almindelighed kræves en tilladelig gulvbelastning af 1000–1500 kg pr. m². Opmærksomheden henledes på, at man ved beregning af et gulv må tage hensyn til de ekstra kræfter, som hidrører fra start, bremsning og løftning og sænkning af lasten.

Når man ser på de krav, der stilles til en rationel lagerbygning, kommer man naturligt ind på spørgs-

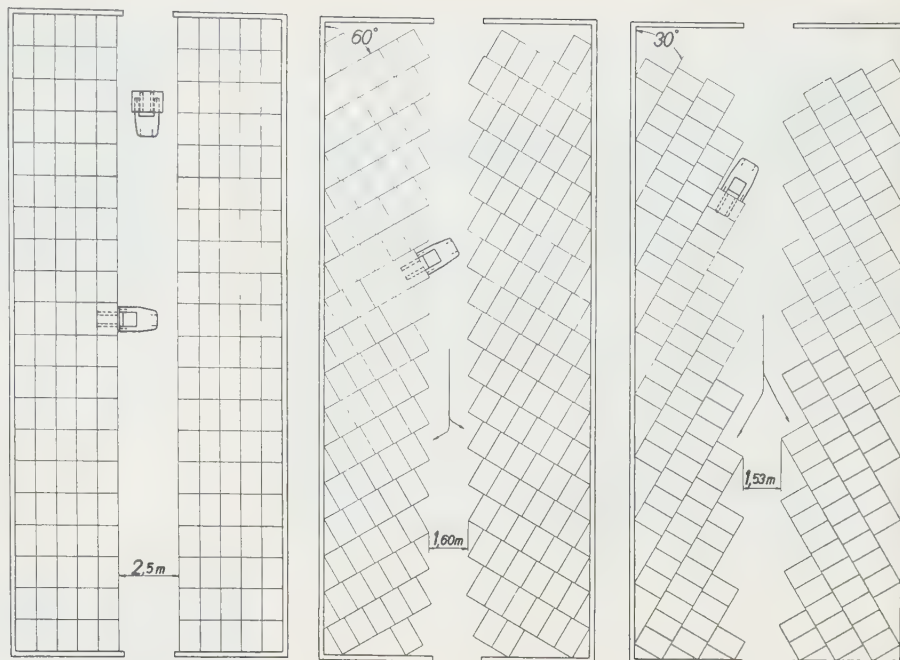

	a	b	c
Lokalets areal, m² . .	620	620	630
Forholdet mellen bredde og længde med min. middeltransportlængde . . .	1 : 2	1 : 3	1 : 1
Lokalets længde	35	41,4	26
Lokalets bredde	17,7	15	23,6
Middeltransportlængde	0,5 · 1 + b	1,5 · 1 + 1,5 · b	1 + b
Middeltransportlængde, m	35	43	50
Antal palletpladser .	794	730	770
Udnyttelsesgrad af gulvarealet	41,5 %	38 %	40,6 %

Sammenligning mellem tre forskellige planer for et lager på 620 m² med gaffeltruckbetjening. Godset forudsættes tilfældigt placeret uden opdeling efter udtagningsfrekvens

Tre muligheder for dyblagring af lastpallets. Til venstre retvinklet lagring, 200 pallets, fyldningsgrad 69 pct. I midten 60°-lagring, 180 pallets, fyldningsgrad 62 pct. Til højre 30°-lagring, 155 pallets, fyldningsgrad 54 pct.

målet om *énetages-* eller *fleretages bygninger.* Her spiller gulvbelastningen ind, idet en stor belastning medfører relativt meget større byggeudgifter ved fleretages- end ved enetages bygninger. I det hele taget er valget mellem de to typer afgørende for byggeomkostningerne, men der er jo mange andre vigtige faktorer, der spiller ind, navnlig grundpris og disponibelt areal. En mere generel analyse af disse spørgsmål vil det føre for vidt at komme ind på her, men jeg skal i en senere artikel vende tilbage til emnet.

I de følgende afsnit omtales detaljeret indretning af lagre med hylder og reoler efter forskellige systemer, alt efter de oplagrede materialers art; stablingsstativer med *pallets, containers m. m.*, endelig forskellige transportmidler, *løftevogne, gaffeltrucks* af forskellig type, *stablingstraverser* m. m., alt udmærket belyst ved billeder fra en række ekstisterende anlæg.

Ved *stangmaterialer* skelnes mellem liggende og stående oplagring, og der redegøres for fordele og mangler ved de forskellige metoder; på samme måde gennemgås *pladematerialer*, og der angives en række værdifulde detaljer.

Mere specielt gods som kabler, støbegods, olie i tromler, gasflasker, gummi- og plastprodukter behandles i hver sit underafsnit.

Hvorledes udnyttes lagerarealet rationelt?

Det mål, man må sætte sig ved planlægning af lagerlokalerne anføres i afsnit 8:

Den indbyrdes placering af lagerets forskellige arbejdsområder, og de enkelte arbejdspladser skal så nær som muligt følge arbejdsgangen inden for lageret.

Det disponible rum skal udnyttes effektivt såvel horizontalt som vertikalt.

Godset skal med hensyn til art og udtagningsfrekvens placeres således, at man får minimalt transportarbejde. Indretningen af lageret skal være fleksibel, således at ændrede dispositioner kan gennemføres uden større bekostning.

De tre planer herover viser 3 forskellige metoder til dyblagring med pallets. Udnyttelsesgraden er ved retvinklet, 60° og 30° stabling henholdsvis 69 pct, 62 pct. og 54 pct.

Transport- og håndteringsarbejder, der står i forbindelse med lagrene, kan opdeles i følgende:

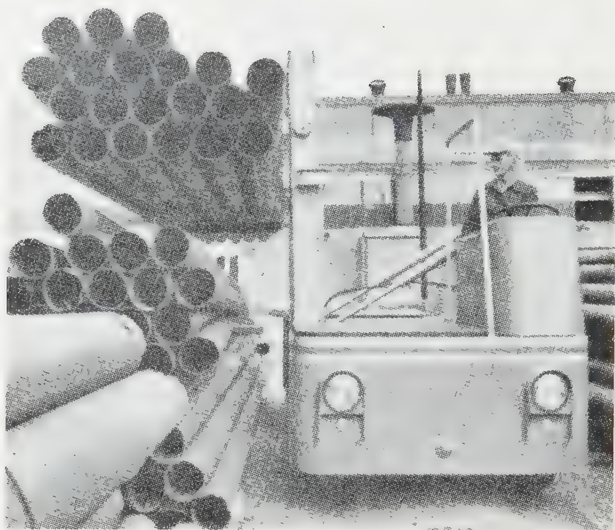
Behandling af godset ved modtagelsen,
transport mellem godsmodtagelsen og lager,
håndtering og flytning inden for lageret,
transport fra lager til tilvirkningsafdeling,
transport af halvfabrikata eller færdige produkter til lager.

Eventuelt kan et eller flere af disse led udelades, f. eks. kan transporten fra godsmodtagelsen ske direkte til den respektive fabrikationsafdeling, eller godset kan transporteres direkte til lagrene uden at passere godsmodtagelsen; se tegningen øverst til venstre på s. 196.

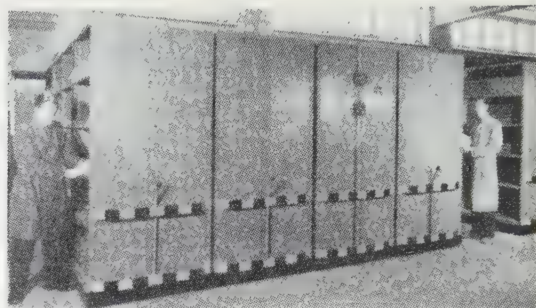
Etablering af en *transportcentral*, der organiserer alle transporter, kan indebære både fordele og mangler. En fordel er det, at transporterne kan samordnes, således at man får kortere transporter og mindre tomkørsel. En mangel er det, at transporterne ikke altid kan effektueres på de ønskede tidspunkter, hvorfor hver afdeling bør være forsynet med supplerende transportmidler i en sådan udstrækning, at de med sikkerhed kan udnyttes. Alle regelmæssigt forekommende transporter organiseres fra transportcentralen.

Lederen af transportcentralen bør være kompetent til at tilrettelægge samtlige transporter og være konsulent ved specielle transportproblemer.

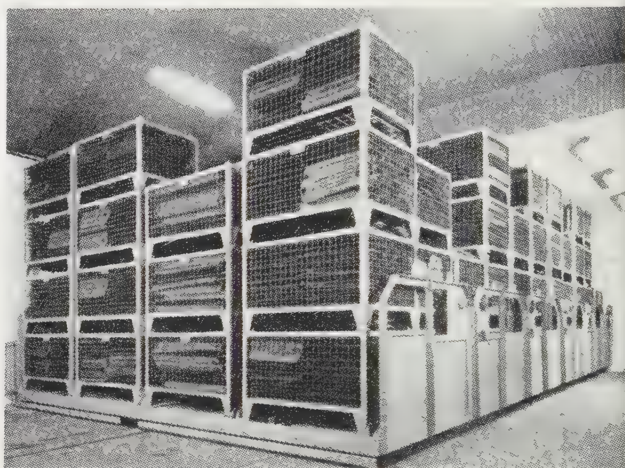
Selv for mindre virksomheder bør der være en mand, som overvåger og er ansvarlig for transporterne.

Gaffeltrucks findes i mange typer, der gør dem anvendelige til specielle formål. Herover en sidestabler til håndtering af langt gods. Forneden en gaffeltruck med forskydeligt stativ

Herover forskydelige lagerreoler. Gulvfladen dækkes med undtagelse af et areal svarende til nogle få gange mellem reolerne. Ved at forskyde reolerne skaffes adgang til den ønskede reol. Billedet herunder viser samme princip anvendt ved forskydelige vogne til stabling af større emner gods

En række bilag indeholder detaljer vedrørende *pallets* og *lagerkraner* – endvidere synspunkter ved valg af *trucks* m. m.

Ved en analyse af de nu anvendte metoder bør man opstille følgende hovedspørgsmål:
Hvad er det, der udføres – hvorfor netop således?
Hvor udføres det – hvorfor netop der?
Hvornår udføres det – hvorfor netop på det tidspunkt?
Hvem udfører det – hvorfor netop han?
Hvorledes udføres det – hvorfor netop på den måde?

Disse spørgsmål må i de enkelte tilfælde suppleres med andre spørgsmål:
Hvilke materialer transporteres?
Hvorledes er materialerne emballeret?
Hvorledes transporteres materialerne?
Hvor stor kvantitet flyttes pr. gang?
Hvor ofte kommer materialet ind?
Mellem hvilke steder flyttes materialet?
Hvor lang er hver flytning?
Sker transporten direkte eller via en anden afdeling?
Kan vejstrækningen afkortes?
Hvad er udtagningsfrekvensen? o. s. v.

Disse spørgsmål i forbindelse med et transportdiagram og en transportanalyse danner grundlaget for en eventuel udarbejdelse af ændrede metoder.

N. J. Manniche

Byggeteknisk ordbog

Ruth Bredsdorff: Bygge-Ordbog. Dansk-engelsk, engelsk-dansk. Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck A/S, København, 1960. Indb. pris 26,50 kr.

Savnet af en engelsk specialordbog på det byggetekniske område har været stor. Når en sådan ordbog først foreligger nu, skyldes det, at det er en meget lidt fristende opgave at gå i gang med. Der skal både tålmodighed og energi til at indsamle det nødvendige materiale, ofte meget komplicerede fagudtryk skal defineres, sjældent forekommende ord må opsøges og det hele må omhyggeligt efterprøves i samarbejde med kendere af fagområdets mere specielle sider.

Ruth Bredsdorff, der i forvejen er en kyndig oversætter af byggestof, begyndte i 1956 arbejdet med den ordliste, der skulle udvikle sig til den foreliggende ordbog. Men selv disse langvarige forberedelser kombineret med forfatterindens omhu vil nok ikke kunne resultere i en ordbog, der dækker ethvert forekommende ord eller udtryk inden for dette vidtforgrenede område. Det spænder fra kunsthåndværk til byplanlægning, fra økonomi og jura til værktøj og byggematerialer. Men her overraskes man. Selvom kun langvarig brug af ordbogen vil gøre det muligt helt at vurdere den, vil nogle dages stikprøver på grundlag af tidsskriftartikler fortælle en hel del. Ved en sådan prøve har det ikke været muligt at finde huller.

Det er en bog, der er uundværlig for arkitekter og andre byggeinteresserede. *s*

En skriftprøvebog

Bogtrykkernes skriftprøvebøger er af stærkt varierende kvalitet. De bedste rangerer med brugskunst, nyttige og smukke og tillige det fineste visitkort en bogtrykker kan holde sig.

Trods visse elementære krav til systematik og overskuelighed synes tilrettelæggelsesmulighederne at være talløse. Den af H. Behrndt & Co. A/S udsendte ringbog med prøver af trykkeriets håndsatsskrifter er særdeles indbydende. Mulighederne for at vurdere skrifternes anvendelighed til en foreliggende opgave er bedre end sædvanligt. Man får respekt for trykkeriets typografiske vurderingsevne.

Et skulpturkatalog

Michel Seuphor: Die Plastik unseres Jahrhunderts. M. Dumont Schauberg Verlag, Küln 1959. 372 sider, ill. DM 56.00.

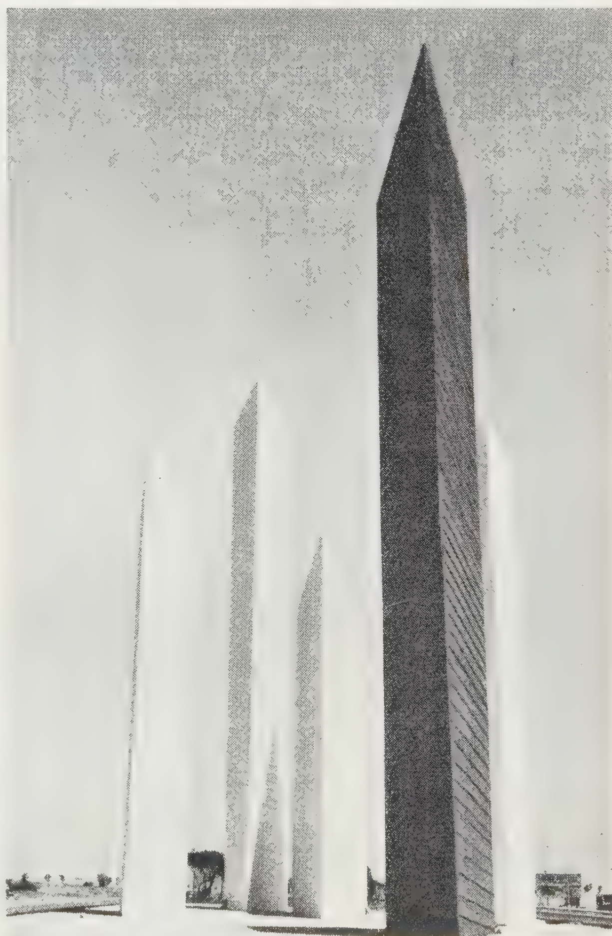
Danmark er i dette fortræffelige katalog over moderne billedhuggerkunst repræsenteret af Robert Jacobsen. Dette nævnes ikke i patriotisk selvglæde – tværtimod. Det karakteriserer blot Danmarks stilling internationalt. Akademiets billedhuggerskole har i de år, hvor europæisk skulptur udvikledes stærkest, haft en konserverende indflydelse på dansk billedhuggerkunst.

Medens Brancusi, Lipchitz, Henrik Laurens og Pevsner banede vej for en friere plastisk udfoldelse, ledede Utzon Frank billedhuggerskolen. Hans dygtighed og autoritet var som et boldværk mod den nonfigurative plastik. Vi er kommet sent med, men der findes dog flere danske billedhuggere, der arbejder efter de formidealer, der først formuleredes af de nævnte pionerer.

Et stadig større publikum får mulighed for at indlede et bekendtskab med den frie skulptur. Dels rejser folk mere nu end tidligere, og moderne dansk og udenlandsk kunst har fået et gæstehus i Humlebæk.

For den, der vil vide noget om personerne bag den moderne skulptur, er Seuphor's bog uundværlig. Avantgardisterne har hver fået et kapitel. Det er en fortræffelig introduktion til den nye ideverden. Derefter behandles udviklingen i de vigtigste skulpturlande i denne periode.

I et stort kapitel behandles arkitektur og skulptur. På overbevisende måde er her fortalt om kunstarternes fælles formverden. Og endelig indeholder bogen en bibliografi omfattende flere hundrede billedhuggere (de burde kaldes skulptører – ihvertfald smedene). Oplysningerne giver indtryk af at være pålidelige, og de er for de mere kendte kunstneres vedkommende meget indgående. Det er en ug-bog.

De fem tårnes plads, Mexico City. Billedhugger og arkitekt Mathias Goeritz. Tre hvide, et gult og et orangefarvet tårn. Det højeste er 57 m

Noter

Til inspiration for Københavns kommune

På et møde i Oslo Bystyre torsdag den 24. marts blev det fastslået af kommunikasjonsrådmannen, at byplankontoret ikke er tilstrækkeligt bemandet til at forelægge en tidssvarende plan for hovedstaden eller til at foretage indgående analyser af tidens trafikproblemer. Rådmanden foreslog, at der blev oprettet 20 nye stillinger og understregede, at byplankontorets stab måtte få anledning til at supplere sin uddannelse og foretage studierejser. Således meddeler *Arkitektnytt*.

Det er jo en ganske anden historie, end den man kan fortælle om byplankontoret i København. Der har magistraten besluttet at nedlægge et par stillinger, bl. a. den betydningsfulde afdelingsarkitekt-stilling som leder af generalplankontoret. Når dette ikke har givet anledning til et ramaskrig fra offentlighedens side, kan det enten skyldes, at man går meget stille med dørene i Københavns kommune, eller at offentligheden har opgivet ethvert håb om en effektiv kommunal indsats til løsningen af københavnske byplanproblemer. I den planlæggende del af Københavns byplankontor er kun beskæftiget 7–8 arkitekter. Det er færre, end der er beskæftiget med planlægningen af et enkelt kontorhus i Københavns centrale bydel.

Kort sagt om kort

Medlemmer af Danske Arkitekters Landsforbund kan ved køb af kort i Geodætisk Instituts kortsalg, Rigsdagsgården 7, opnå 15 pct. rabat.

Jordskælvssikre konstruktioner

Den anden verdenskonference om jordskælvssikre konstruktioner afholdes i Tokyo og Kyoto, Japan 11.–18. juli 1960. Nærmere oplysninger fås hos: Professor Kiyoshi Muto, Science Council of Japan, Ueno Park, Taito-ku, Tokyo, Japan.

Internationalt seminar om industribyggeri i Polen

Det 1. internationale seminar om industribyggeri afholdes i tiden fra den 1. til den 14. oktober i Warszawa og Kazimierz i Polen. Det arrangeres af U.I.A.s polske sektion, og vil beskæftige sig med arkitekternes arbejde for industrien. Fra den 2. til den 10. oktober afholdes møder i Kazimierz, som ligger ved floden Vistula ca. 140 km fra Warszawa. I denne periode arrangeres der dog også besøg i Warszawa, blandt andet på en udstilling af projekter til industribyggeri, såvel fra Polen som fra andre lande. Disse og andre projekter gennemgås og diskuteres, der vises film og afholdes møder med forskellige landes førende specialister indenfor området. Indledere bliver: *Jean Fayeton*, Paris; *Edward D. Mills*, London; *Walter Henn*, Braunschweig; *Giordano Forti*, Milano; *Ralph Erskine*, Stockholm; og *A. S. Fiszenko*, Moskva, som hver vil tale om de mest betydningsfulde industribyggerier i deres respektive lande.

Efter selve mødet arrangeres en rundtur i biler til forskellige industricentrer. Fra Kazimierz til Radom, Sandomierz, Tarnów, Kraków, Gliwice, Lódz til Warszawa – en tur på ca. 1500 km.

Seminariets adresse er: S.A.R.P., Warszawa, rue Foksal 2, Seminaire Industriel, Pologne.

Konkurrencen om et bibliotek i Glostrup

Til den lokale, offentlige konkurrence om et bibliotek i Glostrup var indkommet 14 forslag. Et projekt af arkitekt Erik Rasmussen fik tildelt 1. præmie. Arkitekt Kai Lytthans med arkitekt Flemming Lassen som medarbejder fik tildelt 2. præmie og arkitekt Kaj Halse tildeltes 3. præmie.

Konkurrencen om en købmandsskole i Kolding

Denne konkurrence var ligeledes lokal offentlig og der indkom her 11 forslag. Arkitekt H. Noes-Pedersen fik tildelt både 1. og 3. præmie, medens arkitekterne Kristian Bramsen og Peter Eduard Petersen fik tildelt 2. præmie.

Kursus i industrial design

Handelsministeriets Produktivitetsudvalg afholder i samarbejde med en række institutioner, der er særligt interesseret i denne sag, en kursusrække on industrial design.

Kurserne afholdes i København d. 7. og 8. juni, i Odense d. 10. og 11. juni, i Randers d. 13. og 14. juni, i Åbenrå d. 16. og 17. juni og i Helsingør d. 20.–24. juni.

Kurserne, der henvender sig til folk med tilknytning til industrien, er ikke en undervisning i tegning, men en redegørelse for hele dette områdes karakter, dets betydning for produktionspolitik, fremstillingsteknik og salg.

Prisen for 2-dages kurset er 250 kr. For 5-dages kurset er prisen 700 kr. inkluderet ophold og forplejning.

Detaljerede oplysninger fås ved henvendesle til D. A. L.'s sekretariat, Bredgade 66, København, K., Minerva 1290.

Specialiseringen breder sig

Tidligere har man hørt om interiørarkitekter, indendørsarkitekter, møbelarkitekter og hårarkitekter, men det er første gang, begrebet vinduesarkitekt præsenteres som i denne annonce i „Politiken“:

Ægteskabsbureauet „Zila“. Vinduesarkitekt, 46/176, god stilling, smukt hjem og bil, søger slank dames bekendtskab.

Gensyn med Frederiksberg rådhus

Den 10. maj indviede Frederiksbergs overborgmester Stæhr Johansen en fontæne foran Frederiksberg rådhus. Den smukke skulptur er udført af billedhugger Anker Hoffmann.

I sin indvielsestale udtrykte overborgmesteren håbet om at fontænen ville blive en ny Fontana di Trevi.

Næste gang, De besøger Frederiksberg, må De altså huske at smide en lille mønt i fontænen, hvis De vil være sikker på at gense Frederiksberg rådhus.

International konkurrence om elektricitetsværk i Bagdad

Sidste frist for registrering i Bagdad 1. juni 1960. Nærmere oplysninger i DAL.s sekretariat.

Boligbyggeriet februar 1960

Hovedstadsområdet samt 5 provinsbyer og disses forstæder	Antal lejligheder			
	Jan. 1960	Febr. 1960	Jan. 1960	Febr. 1960
Byggetilladelse givet i løbet af måneden	902	603	1 312	972
Byggetilladelse ved månedens slutning	3 428	3 389	3 836	4 271
Påbegyndt i løbet af måneden	669	561	830	505
Fuldført i løbet af måneden	717	518	617	613
Under udførelse ved månedens slutning	12 703	12 721	17 361	17 249
Beregnede tal for hele landet, excl. egentlige landkommuner				
Under udførelse ved månedens slutning	20 700	20 700	27 400	27 200

Byggekunstens tre gratier...

I fremtidigt byggeri vil en ny gruppe træde frem for fagfolk og kritikere. Den er ikke, som Thorvaldsens berømte mesterværk, hentet i inspiration af Romernes antik, men står som et svar på nutidens krav om bedre og mere økonomisk byggeri.
Gruppen består af Gasbeton, tegl og Rockwool, som forener mange egenskaber i en ny og revolutionerende kombinationsmur.
Rockwool Batts og de store porøse Gasbeton-bagmursten gør i fællesskab muren til en økonomisk gevinst og byder samtidigt husherren velkommen med en sømfast væg.

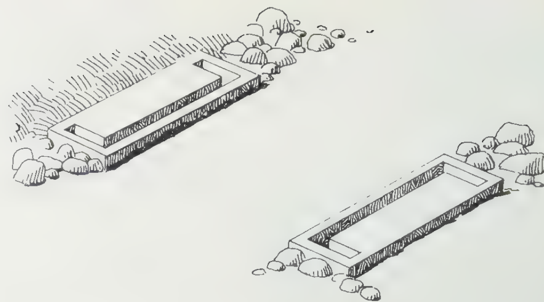
DANSK GASBETON AKTIESELSKAB . AKTIESELSKABET ROCKWOOL . FREDERIKSBORGGADE 18 . KBH. K . C. 9575

Vejbroer af prefabrikerede elementer

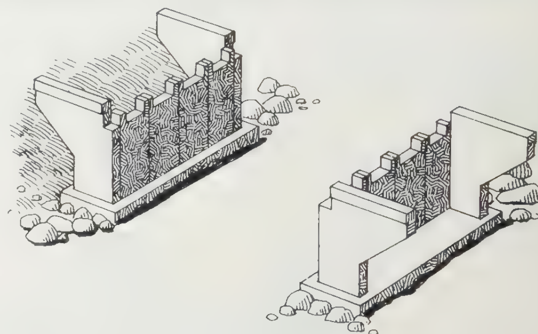
Bygning af mindre betonbroer er i dag som for 30 år siden et arbejde, der kræver uddannede folk. De støbes på stedet, men det tager tid, sjældent mindre end seks måneder.

To svenske civilingeniører, Tor Gerholm og Birger Flink, begyndte at arbejde med en idé om at lave fabriksfremstillede broer, som kunne monteres på stedet på kort tid. De gjorde sig først klart, at målet måtte være, at konstruere en bro, som kunne opstilles på stedet på minimal tid, hvis der i forvejen var anvendelige fundamenter, men yderlig skulle den konstrueres sådan, at man kunne lave én vejbane færdig ad gangen, så trafikken kunne foregå nogenlunde uhindret, og endelig skulle opgaven løses ved at bygge broen af monteringsfærdige elementer – også på steder, hvor der ikke i forvejen var anvendelige fundamenter.

For at nå disse mål, måtte man altså have dimensioner og vægt, så bygningselementerne kunne færdigstøbes på betonfabrikker i nærheden af byggestedet og transporteres og monteres med almindelige biler og små kraner. Byggearbejderne på stedet indskrænkes til eventuel støbning af fundamenter og fugning med hurtighærdnende cement. For at simplificere det hele, måtte der kun være ganske få elementtyper, og de skulle udformes sådan, at samme støbeforme kunne bruges til forskellige størrelser og det hele måtte kunne indpasses, så det var anvendeligt både hvor der var brugelige fundamenter og hvor der ingen fandtes.

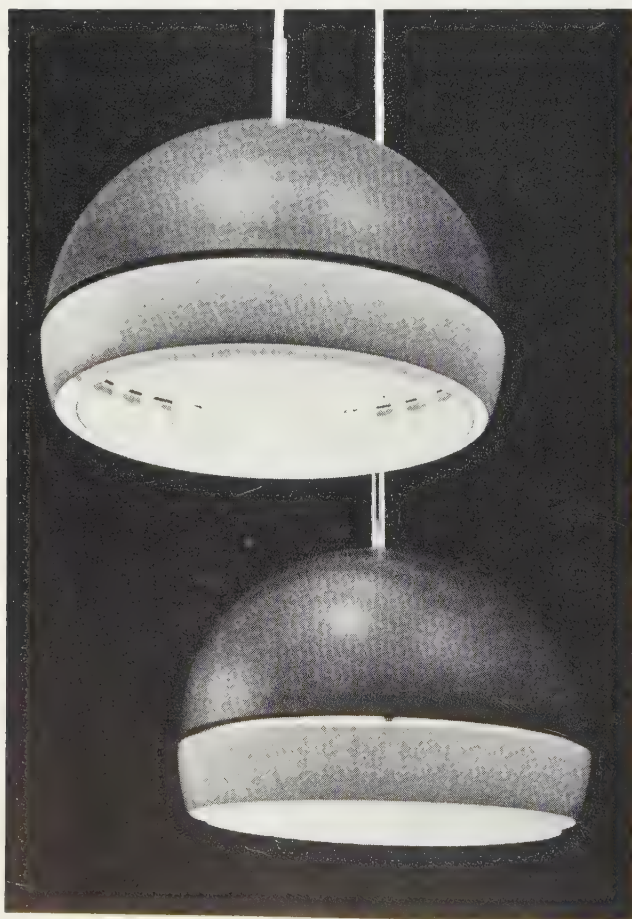

1. Bundpladerne er klare til at tage imod ende- og vingeelementerne

2. Ende- og vingeelementerne på plads

Det lykkedes at løse opgaven, og i 1958 påbegyndtes den første Tobibro – som den blev kaldt, og i 1959 blev den uden indskrænkninger godkendt af myndighederne. I dag er der allerede bygget 13 Tobibroer færdig, de syv med og de seks uden i forvejen brugelige landfæster.

P 231 L
design: Sven Middelboe

a/s nordisk solar compagni

H

GULLSPACK - den ny, ideelle spartelmasse

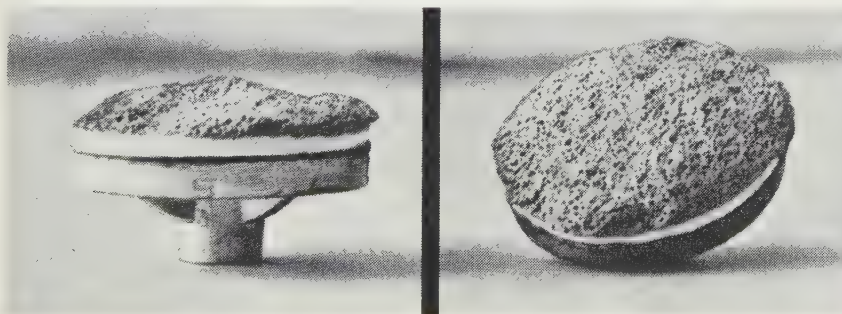

smidig og bekvem at arbejde med

S

Spartelbehandlingens store fortrin for pudsning træder tydeligt frem, når der anvendes Gullspack. Gullspack giver en tæt, glat overflade, binder direkte på betonlofter og -vægge, beton- og letbetonelementer, hulstensdæk etc. Gullspack er kridhvid, lugtfri og yder god modstand mod genopblødning.

Illustrationer viser vedhæftnings- og synkningsforsøg med Gullspack. Ved aftrækning af en Gullspackbehandlet letbetonoverflade skete bruddet i letbetonen, medens Gullspack laget forblev intakt. Synkningsforsøget viser Gullspack påført i 27 mm tykkelse uden at synkning eller revner forekommer.

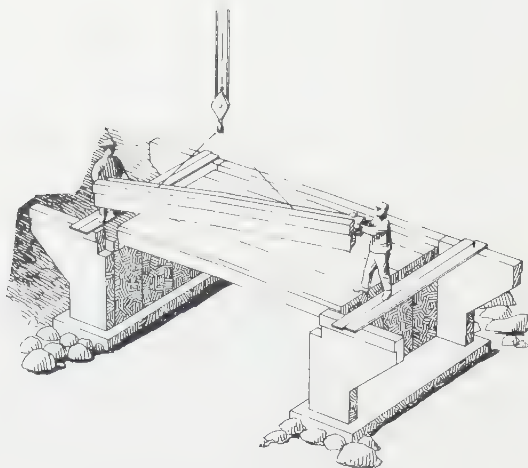

GULLSPACK

A/S SCANBYG, FREDERIKSBORGGADE 18, KØBENHAVN K, TELEFON C. 9575

3. Det sidste yderelement lægges på plads

Spændvidden kan være indtil 9 meter, medens bredden kan varieres.

Til kørebanedækket er der kun to elementformer: Yderbjælker og mellembjælker. Yderbjælkerne har huller til rækværk. Mellembjælkerne lægges tætsluttende ved siden af hinanden og udgør kørebanen. Fundamenterne, hvor sådanne ikke findes i forvejen, består af to forskellige former: Ende- og vingeelementer.

På stedet skal man kun støbe en bundplade, der passer til ende- og vingeelementerne. Disse bundplader, som naturligvis må føres til fast bund, og som på løs bund kan sluge en del beton, kræver ved klippebund kun meget lidt beton – og er den del af brobygningen, der tager længst tid på stedet, men da arbejderne kan udføres uden at genere trafikken over en gammel, eksisterende bro, betyder det ikke så meget. Selve oplægningen af broelementerne tager kun ganske kort tid og fugningen endnu mindre. *BC-TT*

Kilde: Cement & Betong, nr. 4/1959.

Ledig ekspertstilling under FN

Under De Forenede Nationers udvidede program for teknisk bistand til underudviklede lande er en ekspertstilling ledig. Interesserede må omgående henvende sig til *Regeringsudvalget for teknisk bistand, Sekretariatet, Udenrigsministeriet, Christiansborg, tlf. C. 825.*

Vi gengiver her FN's engelsksprogede stillingsbeskrivelse.

Job Description-Lat-61 G

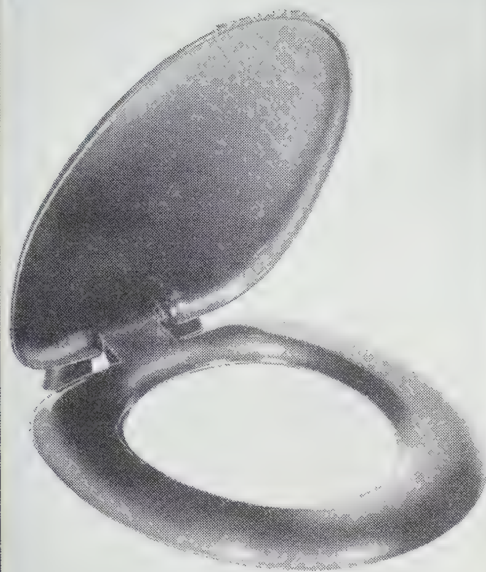
Post Title: Low-cost housing.
Duration: Twelve months.
Date required: As soon as possible.
Duty station: Mexico City.

Duties:
The expert, who will be assigned to Central American Integration programme, is expected to:

1. assist the Central American Integration Committee on projects concerning Housing, Building and Planning;

porøs
halvhård
hård
Alle standardformater
BRUMUNIT
PORØS HALVHÅRD HÅRD
Alle typer leveres også som asfaltlimede plader – effektive under fugtige forhold
FABRIKANT:
BERGER LANGMOEN
BRUMUNDDAL – NORGE
Generalagent:
DALHOFF LARSEN & HORNEMAN
Forh.: Harald Kjær & Co., trælast en gros
LANDGREVEN 4
KØBENHAVN K

letvægts TOILET SÆDER

NYHED

Et nyt toiletsæde til almindelige klosetskåle

PLASTICA toiletsæder fremstilles nu *også* i de *nye lette og farverige plasticmaterialer.*

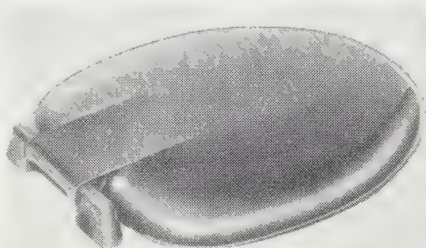
Kravet om

kvalitet og *hygiejne* er her forenet med en *usædvanlig blank overflade* i et meget *let* og *elegant toiletsæde* til meget *lave priser.*

Sædet kan tilpasses almindelige klosettkåle med center afstande fra 115–165 mm.

Leveres i farverne: sort, hvid, grøn og blå.

PLASTICA toiletsæder forhandles af Grossister i Rør- og Sanitetsbranchen.

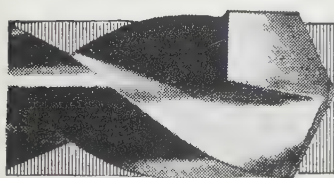

FABRIKEN

PLASTICA A/s

DORTHEAVEJ 1-3
ÆGIR 9680. KØBENHAVN NV

Hurtigere og lettere boring i murværk!

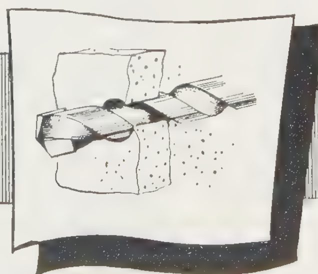

DURIUMBOR

Monteringsarbejder på nyopførte murstensvægge el. flisebeklædninger kan udføres *uden* risiko for beskadigelser!

Det kan medføre uoprettelig skade på en nybygning, hvis ikke håndværkerne instrueres om at benytte det rette værktøj ... Drejer det sig f. eks. om boring i hårde vægmaterialer — et flisebeklædt badeværelse, køkken el. lign. — så bør De sørge for, at der *kun* benyttes originale RAWLPLUG DURIUMBOR. Den hårde durium-spids trænger hurtigt og præcist ind i selv de hårdeste materialer, *uden* at disse springer, krakelerer eller slår store revner. RAWLPLUG DURIUMBOR kan anvendes til alle materialer undtagen granitholdige.

DURIUMBOR KAN BENYTTES BÅDE I HÅNDBOREMASKINER OG EL-BOREMASKINER!

Brochurer, kataloger og tekniske vejledninger kan frit rekvireres fra:

HOVEDFORHANDLER: L. V. ERICHSEN A/S, NØRREBROGADE 55, KØBENHAVN N. - LUNA 2550

2. prepare technical studies, reports and working papers on housing, building and planning questions and related aspects as programmed by the Housing Sub-Committee and approved by the Economic Co-operation Committee;
3. undertake special assignments in relation to the work programme of the Housing Sub-Committee, including assisting in the programming of technical assistance in Central America and Panama in the field of housing and related to the Economic Integration Programme;
4. assist in the planning, preparation, organization and servicing of the Housing Sub-Committee meetings, conferences, seminars and inter-agency working groups in this field.

Qualifications:
University degree or equivalent in housing, economics or orther related fields, and several years of practical experience in low-cost housing, financing of housing and administration. Practical experience in Latin America essential.

Languages:
Spanish. Working knowledge of English desirable.

Background information:
In 1958 the Central American Committee (created in 1951 to integrate the economics and the expansion of their markets by the exchange of products, coordinating their economic development plans and establishing industries of interest to all or some of the Central American countries) created the Housing, Building and Planning Sub-Committee, which includes in its membership the directors of the housing and planning institutions of Central America.

The Housing, Building and Planning Sub-Committee held its first meeting in 1958 and adopted its work programme which includes:

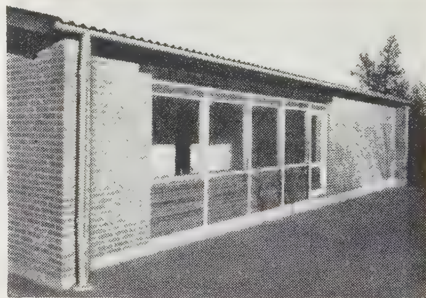
1. the preparation of a catalogue of building materials industries existing in Central America, with information on technical characteristics of the materials and their output;
2. a study on the needs or demands for building materials and the industrial capacity to meet these demands;
3. the preparation of a report, with recommendations on the standardization of basic building materials;
4. compilation of relevant legislation and building requirements;
5. the formulation of minimum standards for housing. The Sub-Committee also requested the collaboration on the international organizations rendering technical assistance to implement this programme.

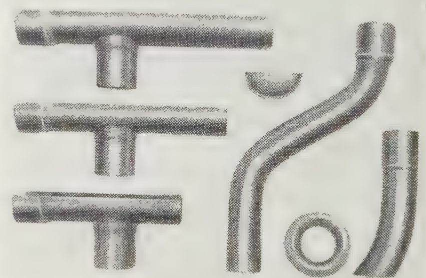
The Central American Economic Committee in its sixths meeting in September 1959 approved the work programme of the Housing Sub-Committee and in addition suggested the inclusion of a study on the socio-economic aspects of the housing problem in Central America. In accordance with the above, the United Nations Technical Assistance. Operations made available an expert for the standardization of building materials (points 1 to 3 above).

Urgent:
The names of candicates who are both qualified and available will be presented to the requesting government as soon as possible.

PLASTIC-TAGRENDER OG -NEDLØBSRØR

PRODUKT:
Tagrender og nedløbsrør i hård PVC med nedløbsstutse, svanehalse og udskud etc.
TILBEHØR:
Rende- og hængselsjern.
ANVENDELSE:
Tagrender til såvel industri som boligbyggeri.
TEKNISKE EGENSKABER:
PVC-renderne er modstandsdygtige overfor både syrer og baser. Angribes ikke af sodforureninger fra oliefyr (galvanisk tæring) – farveægte –. Materialet har meget stor træk- og slagstyrke, tåler selv hårdhændet behandling. Styrken bevares også ved lave temperaturer.
DIMENSIONER:
På lager: 110 og 125 mm diam. tagrender – 75 og 90 mm nedløbsrør.
På bestilling: Såvel større som mindre dimensioner.
FARVER:
Lysgrå og hvid.
MONTERING:
Renderne leveres i længder indtil 6 m. Nedløbsstykker med tud, muffe og henholdsvis 10, 20 eller 30 cm fri ende for påklæbning af endebund. – Svanehalse på lager med 10, 15, 20, 25, 30 cm indbyrdes centerafstand. Udskud med 5, 10, 15 cm forskydning. Formstykkerne angives ved bestilling som f. eks. 2 stk. 125/10 nedløbsstk., 2 stk. 125/25 svanehalse, hvor første tal refererer til dimension, andet tal til facon. – Render og formstykker samles ved klæbning. – Til sammenspænding under klæbning anvendes emballeringstang til båndjern el. lign. – Renderne leveres med monteringsanvisning, rensevædske og speciallim til blikkenslagere el. monteres evt. af leverandøren

PLASTMONTAGE
A/S BRDR. LÜTH MOGENSEN
KNARREBORGVEJ 11 . KASTRUP . TELEFON 50 67 41

Tasso kedel-UNIT

. . . det ideelle eet-plans anlæg

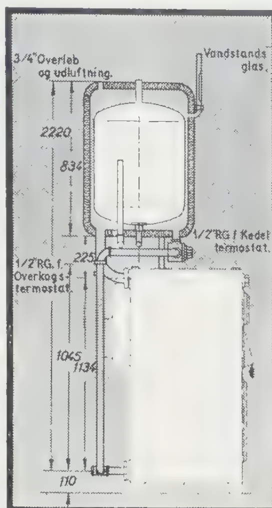
STÆRKT FORENKLET KONSTRUKTION MED 4 AFGØRENDE FORDELE:

1. Tager kun den halve plads. Den kombinerede 120 l varmtvands- og 12 l ekspansionsbeholder er monteret lodretstående på toppen af kedlen . . . fylder ikke op i fyrrummet.

2. Kan monteres på den halve tid! Leveres i 2 dele – kedel og kombineret varmtvands- og ekspansionsbeholder – lige til at sætte sammen. Intet tilpasningsarbejde . . . intet besvær med vægfæste.

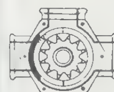
3. Forsynet med TASSO shuntventil, der giver anlægget en særlig høj varmtvandskapacitet. Ledepladen ved koldtvandsindløbet muliggør tapning af store mængder brugsvand uden væsentlig temperaturfald.

4. Økonomisk. Billig i anskaffelse og montering . . . ekstra økonomisk i drift . . . lang levetid. Den kompakte konstruktion reducerer varmetabet til et minimum, og shuntventilen sikrer største effekt, både ved sommer-, overgangs- og vinterfyring.

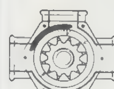

TASSO SHUNTVENTIL -

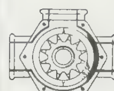
anlæggets kerne – har tre indstillinger og hul aksel for evt. montering af oliefyrstermostat . . . sørger for effektiv kontrol af fremløbstemperaturen.

Vinter = V.
Fremløbstemperatur = brugsvandstemperatur, hele anlægget åbent for cirkulation.

Overgangstid = O.
Kedelvandet opblandes efter at have passeret varmtvandsbeholderen. Brugsvandstemperatur 12–15° højere end fremløbstemperatur.

Sommer = S.
Hele radiatorsystemet spærret. Kedelvandet returnerer på selvcirkulation efter at have passeret varmtvandsbeholderen.

– kan monteres på enhver TASSO-KEDEL fra 1,3–4,9 m².
Rekvirer yderligere oplysninger – herunder officiel prøverapport fra Danmarks tekniske Højskole.
Leveres gennem grossister og installatører i centralvarmebranchen.

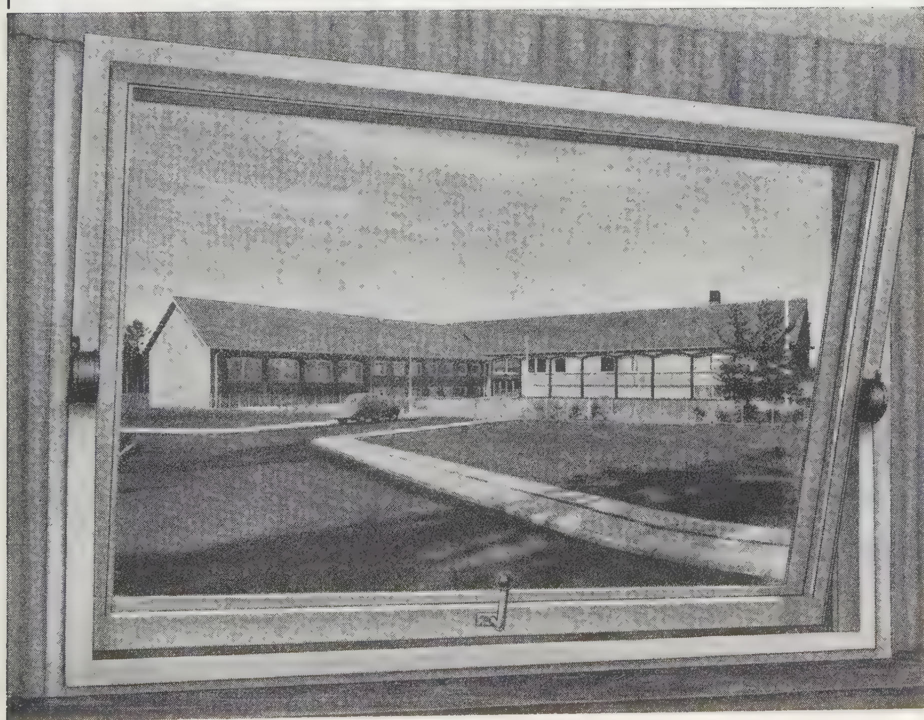
TASSO ODENSE

KEDEL- OG RADIATORFABRIKEN . TLF. (09) 13 29 11
SALGSKONTOR I KØBENHAVN: TLF. CENTRAL 3379

BEBYGGELSE: TOLNE CENTRALSKOLE
VENDSYSSEL

ARKITEKT: M. JOHS. JEPSEN BRØNDERSLEV

Lad P. H.-vippevinduet indgå i den lokale entreprice! Det lønner sig

Grundlagt 1877

BYGNINGS BESLAG
og

Peders Haab vippevinduer

Beslaget er patenteret og godkendt til statsstøttet byggeri.

Forlang brochure og arbejdstegninger tilsendt.

A/S Peder Nielsen
PEDERSHAAB
BRØNDERSLEV
TELEFON NR. 9

En Phönix nyhed
PHØNIX LYNX
Skyllecisterne

en virkelig elegant, strømlinet cisterne i skinnende sort **DURANITE** med alle udvendige metaldele forchromet – og så er den lydsvag.

DURANITE er et nyt, let elastisk og stærkt materiale, der er helt uimodtageligt for rust og tæring, og det skal ikke males.

MASKINFABRIKKEN PHØNIX A/S
ØSTERGADE 3 · ODENSE · TLF. (09) 13 01 69

IMPRÆGNERING AF TRÆVÆRK

er en nødvendighed for at forebygge ødelæggelse gennem svamp og råd
SOLIGNUM er anerkendt som yderst effektiv og billig
SOLIGNUM bevarer træværket frisk og stærkt
SOLIGNUM giver træværket en smuk farve
SOLIGNUM bør anvendes ved det byggeri, der står under Deres tilsyn

CARLSEN & PLENGE

Mørkhøj Bygade 30-32
København-Søborg
Søborg *7001

Godkendt af Boligministeriet

Københavns amtssygehus, Glostrup
Arkitekter S.A.F.A. *Ypyä, Ypyä og Malmio*
Elevbygningen

Monteret med FIONIA-døre fra
DANSK MØBELPLADE- & FINÉRFABRIK
Odense Aktieselskab København

EXOPLAST

FACADE FARVER

EXOPLAST façadefarve anvendes i stadig stigende udstrækning i byggeriet, Fremragende dækkraft og enestående holdbarhed gør EXOPLAST façadefarve til den ideelle maling til **beton, murværk og eternit.**

EXOPLAST façadefarve er let at påstryge og giver en ensartet, mat overflade. der tørrer på ½ time.

Farvenuancerne spiller i dag en stor rolle, derfor er sortimentet udvidet, så det helt og fuldt dækker øjeblikkets krav.

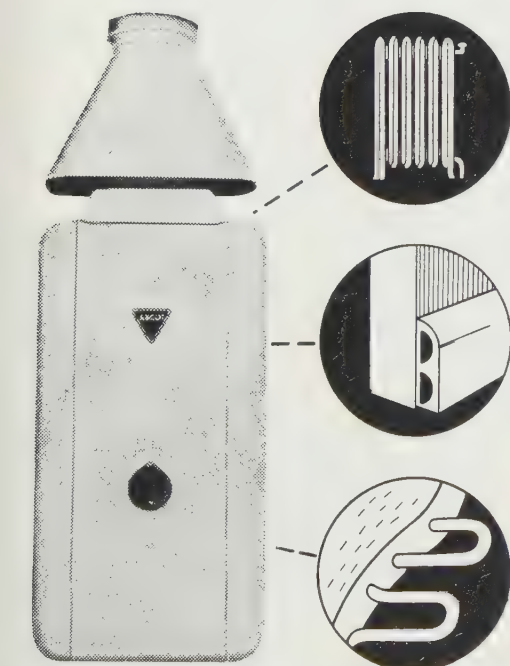

Økonomisk i brug · Lysægte · Anvendelig ude og inde

Tåler kraftig afvaskning · Vejrbestandig · Holder i årevis

PRØV NOGET NYT!

Prøv Ascot's fuldautomatiske centralvarmeovn

Denne gasfyrede gennemstrømningsovn type 726 er specielt konstrueret til den kræsne husejer, som ønsker et fuldautomatisk og elegant centralvarmeanlæg til rimelige penge. Ascot 726 er en kompakt gasfyret gennemstrømningsovn, som let kan installeres hvor som helst i huset (den kræver ingen gulvplads), kan tilkobles alle varmesystemer og fungerer mere effektivt og økonomisk end hidtil kendte gasfyrede centralvarmekedler. Med en tilført varmeeffekt af 350 kcal/min. kan Ascot 726 nemt holde et velisoleret hus indtil 150 m² varmt.

De sidste forskningsresultater, hvad angår husopvarmning i Europa og Nordamerika, er forenet i Ascot 726. Den er udstyret med de nyeste kontrol- og sikkerhedsanordninger og er godkendt af Danske Gasværkers Prøvningsudvalg samt Danmarks Elektriske Materielkontrol. Leveres til by- og flaskegas. Forhandles af rørgrossisterne og flaskegasselskaberne.

delse rutto	Ydelse netto	Passende radiator-flade	Højde	Bredde	Dybde	Vægt
350 al/min.	280 kcal/min.	42 m2	114 cm.	39 cm.	25 cm.	30 kg.

General agent:
N. CHR. HVIID & SØN
Østerbrogade 3 · København Ø
tlf. Øbro 5113/5111

A. P. H. BETONGLAS

DANSK FABRIKAT
fremstillet af
Holmegaards Glasværk

15 × 15 × 5,6 cm
15 × 15 × 6 cm
runde 10 × 6 cm

GLASBYGNINGS STEN

ENGELSK OG TYSK FABRIKAT

20 × 20 × 9,5 cm
20 × 20 × 8,5 cm
25 × 12,5 × 8 cm

A. P. HJORTSØ

Civilingeniør

Gothersgade 158, København K, Central *11392

Indholdsfortegnelse for artikler på annoncesiderne

Arkitekten 7/1960

Arkitekten 8/1960

Arkitekten 9/1960

(*fortsættes side A 462*)

BYNX BESLAG
Marienborgvej 28 - Telf. 4740 - 4739
BYNX FABRIKER - RANDERS
Også med SKF kuglelejer

VARE- OG PERSON ELEVATORER

LØBEKRANER
JERNKONSTRUKTIONER
BEHOLDERE
KRANER

AARHUS FLYDEDOK OG MASKINKOMPAGNI A/S
TOLDBODGADE 22, AARHUS.
TELEFON 3 40 00 ORDRUP *4616
Telegram-adr.: FLYDEDOKKEN. TELEX 4262

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING
Stiftet 1731

KØBSTÆDERNES
ALM. BRANDFORSIKRING
Stiftet 1761

DEN ALM. BRANDFORSIKRING FOR
LANDBYGNINGER
Stiftet 1792

JYDSK BRANDFORSIKRING
Stiftet 1855

ØSTIFTERNES BRANDFORSIKRING
Stiftet 1889

DANSK BRANDFORSIKRINGSSELSKAB
„VERMUND“
Stiftet 1904

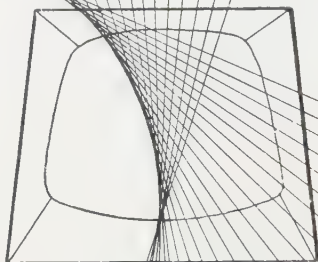
DANSKE GRUNDEJERES
BRANDFORSIKRING
Stiftet 1907

HUSMANDSBRANDKASSEN FOR
DANMARK
Stiftet 1908

Gensidige
bygningsbrandforsikringsselskaber
under justitsministeriets tilsyn

KOLBES TAPETFABRIK A/s

KØBENHAVN . GLOSTRUP

KOLBES TAPET

Elegance - Kvalitet

Endelig et 100 %
tilfredsstillende
façadeprodukt

mira

Mira-Dekk-ædelpuds

Mira-Matt-stænkpuds

Cemal-mineralsk facademaling

Gratis prøveopsætning overalt i landet

Forlang prospekt og prøver

DANSK-NORSK MINERALPUDS A/S
TERNEVEJ 20 ROSKILDE
TELEFON: ROSKILDE *3616 og 2271

Arkitekten 10/1960

Meddelelse fra

DANSKE ARKITEKTERS LANDSFORBUND

Bredgade 66, København K. Telefon Minerva *1290.

Vedr. konkurrence om et gymnasium i Køge

Spørgsmål 1):
Under afsnittet „Omgivelserne": Hvad indebærer det at „Arealet ligger i yderzonen"?

Svar:
Det areal, som er omtalt som liggende i yderzone, er ikke det areal, hvorpå gymnasiet skal bygges, men arealet på den modsatte, d.v.s. den nordlige side af Ringstedvej.
I yderzoner må udstykning ikke foretages uden samtykke af byudviklingsudvalget for Køge-egnen bortset fra særlige tilfælde. Der må kun opføres bygninger til brug for landbrug og lign., og vejanlæg og kloakanlæg m.v. må ikke finde sted uden byudviklingsudvalgets tilladelse.

Kort sagt betyder det, at gym nasiets naboareal nord f Ringstedvej kan forventes mange år at beholde den nu værende landlige karakter.

Spørgsmål 2):
Samlingssalens (post 17) sam lige anvendelsesområder ør skes oplyst?
Hvorfor bekvem adgang fr skolegården?

Svar:
Samlingssalen anvendes hve dag til samling af eleverne t morgensang og afgivelse a meddelelser. Herudover be nyttes salen til afholdelse a terminsprøver, eksaminer, f redrag for eleverne, forældre møder, skolefester m.m. Det e endvidere almindeligt, at sam lingssalene ved gymnasiern udlejes til visse almenkulturel

WMC kombineret hånd- og hovedbruser

Udført af messing – prima forchromet – forsynet med sorte eller hvide håndtag af nylon.

Kun salg til grossister

W. METAL TRYKKERI VAREFABRIK MØLLER & CO.

Graven 16, Aarhus
Tlf. 2 55 88

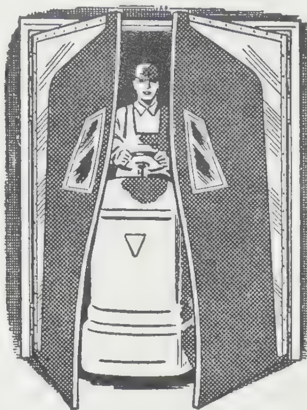
Læg vægt på kvalitet – isoler med VAKUSKUM

* VAKUSKUM efterlader ingen lugt.
* VAKUSKUM vejer 9 kg pr. m³ for holdbarhedens skyld.
* VAKUSKUM indføres under tryk og udfylder derfor skjulte utætheder.
* Ved nybygninger kan hele isoleringsudgiften tjenes ind på varmeanlæg og murkonstruktion.
* Markedets billigste isoleringsmateriale, målt pr. effektiv isoleringsenhed.

DANSK FIBERPLASTIC

Tietgens Alle 106. Odense. tlf. (09) 11 27 46
Teknisk kontor:
Vilvordevej 51. Charlottenlund. tlf. (01) 66 Ordrup 1488

TIL AL INTERN TRANSPORT

EIAB

PENDUL DØRE

FREMSTILLES I 3 MODELLER:

CONFLEX	AF 10 ELLER 12 m.m. GUMMI MED VINDUER I AKRYL PLASTIC
VISIONABEL	AF 6 m.m. HELTRANSPARENT PVC PLASTIC
FLEXAVISION	AF 12 m.m. GUMMI FORNEDEN OG 6 m.m. HELTRANSPARENT PVC PLASTIC FOROVEN

ENEFORHANDLING FOR DANMARK:

A. C. JØRGENSEN & CO.

ØSTBANEGADE 15 . KBH. Ø. . TELF. C. 12660 . TRIA 3343

EKSTRÖMS INDUSTRIAKTIEBOLAG . JÖNKÖPING

GRECO DØRE

FABRIK
N. HELMER HENRIKSEN
KYSTVEJ AARHUS TELF. 24700
FORHANDLERE OVERALT I DANMARK

LYDISOLERING

LYDISOLERING

LYDISOLERING

KARFA

METALINDUSTRI A/S
SYDMARKEN 35 . SØBORG
SØBORG *6001

FORHANDLES GENNEM RØRGROSSISTERNE

Hørsholm Planteskole
Folehavevej
H. Glæsel . Tlf. Hørsholm 118-119
Alle planteskoleartikler føres
Specialitet:
STEDSEGRØNNE PLANTER
SIRBUSKE, ROSER M. M.
Kom og se! Åben søndag form. i plantesæsonen
Forlang vort store nye illustrerede katalog med priser
Varerne bringes overalt i Nordsjælland, København og omegn m. m.
Der er grokraft i planter fra Hørsholm

VIKING COLOR
akvarelblyanten
til kunstneriske og tekniske tegninger, kolorering af fotografier m. m.
VIKING

TØMRERSVENDENES AKTIESELSKAB
Alt tømrerarbejde udføres
DEGNEMOSE ALLÉ 28 TELEFON 60 11 33

formål, f. eks. afholdelse af koncerter, teaterturneer, foredrag m. m.

Skolegården vil normalt blive benyttet som parkeringsplads ved skolefester m. m., hvorfor bekvem adgang mellem samlingssal og skolegård er ønskelig.

Spørgsmål 3):
Hvor holdes forældremøder (post 19)?
Svar:
Forældremøder holdes normalt i samlingssalen. Samtidig benyttes frokoststuen til eventuelt fælles kaffebord.

Spørgsmål 4):
Skal ingen af særklasserne have amfiteatralsk opbygning som auditorier?
Svar:
Auditorierne i forbindelse med fysik- og kemilokalerne har en mindre amfiteatralsk opbygning. Denne udføres dog normalt som inventararbejde.

Spørgsmål 5):
Post 33: Hvor stort skal sikringsrummet være, og hvormange cykler skal der være plads til?
Svar:
I henhold til loven om bygningsmæssige civilforsvarsforanstaltninger.
Der bør regnes med plads til ca. 200 cykler.

Spørgsmål 6):
Skal rektorboligen placeres på gymnasiets grund. Kan den ikke ligge i det fremtidige nye boligområde?
Svar:
Rektorboligen bør placeres i forhold til skolekomplekset, således at rektor kan have føling med, hvad der sker på skolen uden dog at være generet af for nær beliggenhed af f. eks. legeplads.
Da de tilstødende arealer tænkes udlagt til offentlige formål kan nævnte ønsker kun imødekommes, hvis boligen placeres på gymnasiets grund.

Konkurrenceudvalget

Adresseforandringer

Boldsen, Preben, *bolig:* Gammelgårdsvej 38, Farum, *tlf.* Farum 692.
Flam, Kirsten, *bolig:* Kungsåragatan 70, Västerås, Sverige, *tlf.* Västerås 3 16 88.
Hillers, Kay Trap, *bolig* uændret: Granbakken 5 A, Holstebro, *ny tegnestue:* Nørregade 27, Holstebro, *tlf.* 1525.
Hoff-Moller, Arne, *bolig og tegnestue* uændret: Dronning Sofiesvej 7, Roskilde, *ny tegnestue:* Kindhestegade 2 A, Næstved, *tlf.* Næstved 3502.

METALBOGSTAVER·SKRIFTA
ILTE·STEMPLER·SKABELONER·RELIEFSKILTE
KØBENHAVNS SKILTEFABRIK
Knabrostræde 9
C. *693
EMAILLESKILTE·PLASTICSK

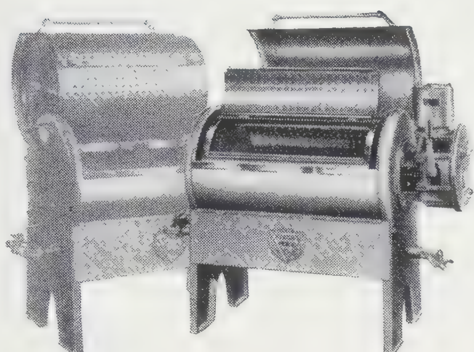
SIIM MARCUSSEN A/S
LÆSSØESGADE 11
Tlf. Central 1158
Tlf. Luna 445
CENTRALVARME
Damp . Vand . Luft

HOBENCO A/S
HYLLINGE
TLF: 118-125
HOBENCO A/S
HYLLINGE
TLF: 118-125
HOBENCO A/S
CAUDEX
DØRE
HYLLINGE
TLF: 118-125

Rådgiv. ingeniør
Bygningsinstallationer
*
Luftteknik
*
Jernkonstruktioner
H. E. SØRENSEN M. afl.
Østerbrogade 84, TR. 243
Bolig:
Katrinedalsv. 35, Vanl., Da 4874

Nyborg

VASKERIMASKINER

Vaskemaskinen —

med udtagelig tromle

HANS L. LARSEN

NYBORG JERNSTØBERI

Grundl. 1841

NYBORG	KØBENHAVN	AARHUS
76	C. 3871	2 30 52

Silikonat

mod Regn og Fugt —
til Mur- og Tagsten m. m.

V. Meyer

BYGNINGSMATERIALER

NIELS JUELS GADE 9 . KØBENHAVN K . MINERVA 3525

fremtidens gulv

plast
- o -
kork

- let at holde
- svært at slide
- skønne farver

enefabrikation
skivehus kork
Tlf. Skive 944

Fibo BETON KLINKER

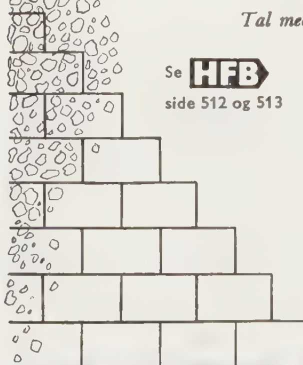
– de lette og stærke betonklinker
med den ubrudte cellestruktur –

ER VÆRD AT ARBEJDE MED

leveres i sorteringerne 0-3, 3-10 og
10-20 mm — Forsendelse overalt

Tal med Deres forhandler om FIBO

Se HFB
side 512 og 513

A/S FISKBÆK BETONKLINKERFABRIK
FISKBÆK PR. HERBORG
TLF. HERBORG 12

PLASTIC TIL VÆGGE

Vi leverer med og uden opsætning

GALON - PeVeCette - STIGOLON

- lysægte
- tåler slag og stød
- vandtæt
- kan erstatte fliser

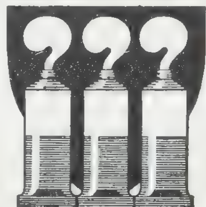
Gustavsen

Vægbeklædning

ST. KONGENSGADE 92
BYEN 9330 (3 LEDN.)

Se HFB side 425

MALERFIRMA

ROBERT RASMUSSEN

Skt. Gjertrudsstræde 6
Central 202 og 11.302

C. MØLLMANN & CO.

MALERMESTRE

NØRREGADE 18

TLF. MINERVA 1404

EVERDRY

IMPRÆGNERINGSVÆDSKE PÅ SILICONBASIS MOD FUGT OG SLAGREGN

for

TAGSTEN - MURSTEN - BETON - SIPOREX - ETERNIT - SANDSTEN

EVERDRY sprøjtes eller stryges på med en pensel
Kan påføres uanset vejrliget og på våde flader
EVERDRY gør den behandlede flade vandafvisende,
men lukker ikke porerne således at fladen kan „ånde"
Brochure tilsendes på forlangende ved henvendelse til:

Eneforhandling for Danmark:

A/S WILLIAM BOAS

Frederiksgade 11, K . Central *236

Se HFB side 619

Holmelin, Frank, *bolig* fra Krudttårnsvej 21, Dragør til Strandjægervej 60, Dragør. Flytningen gælder fra ca. 1.10.1960.

Hoppe, Helge H., *bolig* uændret: „Stalden", Gyvelvej 8–10, Skodsborg, *tlf.* Skodsborg 803046, *ny tegnestue:* Nyropsgade 14, V., *tlf.* C. 15630.

Hove, Ove, *bolig* uændret: Malmbergsvej 94, Holte, *kontor* fra Nørregade 49, K. til Gyldenløvesgade 19, V., *tlf.* Minerva 7373.

Hultberg, Poul Erik, *bolig* uændret, *tegnestue* fra De Geersgatan 16, Göteborg, Sverige til Västra Hamngatan 24, Göteborg, Sverige, *tlf.* 106032 og 106042.

Høgsbro, Svend, *bolig* fra Emdrup Banke 122, Ø. til Grønnevang 57, Hørsholm, *tlf.* Hørsholm 1901, *kontor* uændret.

Høy, Torben, *bolig* fra Strandvej 231, A, Charlottenlund til „Øbrocentret", Østerbrogade 113, 5., Ø.

Jansz, Kirsten Glode, *bolig* fra Oosteinde 48, Voorburg, Holland til Zijdeweg 7, Wassenaar, Holland.

Jensen, Bo, *bolig* uændret: Åboulevard 32, N., *tegnestue:* Nybrogade 16, K. uændret, *ny tegnestue:* Bethaniagade 3, Herning, *tlf.* Herning 3423.

Jensen, Laurids, *bolig* fra Stationsplads 5, Køge til Ølbyvej 14, Køge, *tegnestue* uændret.

Jensen, Torkil, *bolig* fra Charlottehøj 7, Ålborg til Mylius Erichsensvej 123, Ålborg. Flytningen gælder fra 1.5. 1960.

Jepsen, Erik Vestergaard, *bolig* fra Parcelvej 6, Hornbæk, Randers til Svendstrupvej 58, Sct. Clemens, Fyn, *tlf.* (09) 119361.

Jessen, Allan, *bolig:* Paradisvænget 23, Holte – gadenummeret *ændret* til *13*.

Juul-Sørensen, Lauge, *bolig* fra Huskvarnavägen 98 B, Jönköping, Sverige til Havesangervej 8, Kolding, *tlf.* 3705.

Jørgensen, Ib Husted, *bolig* uændret: Strandboulevarden 26, Nykøbing F., *tegnestue* fra Tværgade 2, Nykøbing F. til Jernbanepladsen 3, Nykøbing F., *tlf.* 850435 og 850566.

Jørgensen, Max Ossian, *bolig og tegnestue* fra Ignaberga, Sverige til Barrvägen 1 B, Hultsfred, Sverige, *tlf.* Hultsfred 1098.

Karlby, Bent, *bolig* fra Hundesøvej 3, Gentofte til Gurre By pr. Kvistgård, *tlf.* Kvistgård 149.

Kirk-Nielsen, Einar, *bolig* fra Holger Danskes vej 64, F. til Falkoner Allé 15, F., *tegnestue* uændret: Falkoner Allé 15, F.

JUTLANDIA DØREN

SDR FELDING · A/S JUTLANDIA · DØR OG MØBELPLADEFABRIK · SDR FELDING · A/S JUTLANDIA · DØR OG MØBELPLADEFABRIK · SDR FELDING

A. BARTHOLDY & SØN

TØMRERMESTRE
ENTREPRENØRER

UNGGREENSVEJ 8, TLF. DAMSØ 1809-435

MYNSTERSVEJ 12
VESTER 9982

TØMRERMESTER

P. JUL. HANSEN

SOLSORTVEJ 49
GOTHÅB 1380

Monies & Andersens Eftf. A/s

K. K. L. Simonsen's eftf.

Centralvarme, sanitære installationer, højtryksledninger
M-A-skinner

Frederiksborggade 22, K
Tlf. Minerva *2314

Se HFB side 582

Herr arkitekt!

Vi giver Dem med glæde
alle oplysninger
om vore varmluftanlæg –
ring til os på 98 10 37

ScanoTerm OLIEFYR A/S

KROGSHØJVEJ 30
BAGSVÆRD

E. PIHL & SØN Uraniavej 12

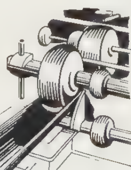
Murer- & Entreprenørfirma

Indehavere

C. Pihl & K. Langvad, *Civilingeniører*

Hurtigere opsætning

Tids- og
pengebesparende

„ARNI"

FABRIKS-
FREMSTILLEDE

TAGRENDER

I HELE LÆNGDER

Spørg Deres forhandler eller

MASKINFABRIKEN **„ARNI"** A/S
HOWITSVEJ 43 . KBH. F . GO 2347

PLASTOLITH

det fugefri

VINYLGULV

A/s DANSK ASFALTFABRIK

Ø. Teglgade 7, SV . Tlf. Hilda 1648

Odense	Aarhus	Nysted
Tlf. 3681	Tlf. 3 38 44	Tlf. 87 11 88

Autoriseret uddannelse dag og aften (også mænd) 3. aug. Indm. inden pinse. Program tils. C. 4136, evt. Byen 359. Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder, H. C. Andersens Boulevard 10, V.

TEKNISK ASSISTENT

Bekendtgørelse

Det bekendtgøres herved, at kommunalbestyrelsen den 21. april 1960 i medfør af § 12 i byggelov af 29. marts 1939 for staden København har besluttet at forbeholde et område begrænset af Strandgade, Christianshavns Kanal, Overgaden neden Vandet og sydvestskellene for matr.nr.ene 55 A og 166 Christianshavns kvarter til boligbebyggelse. jfr. byggelovens § 44, stk. 1.
En plan over det pågældende område er fremlagt i magistratens 4. afdeling, direktoratet for staden Københavns bygningsvæsen, 1. ekspeditionskontor, rådhuset 2. sal, værelse 24.

Københavns magistrat, den 10. maj 1960

SNEDKERARBEJDE
TØMRERARBEJDE
INVENTAR

TH. PEDERSEN & SØNNER
Frederiksgade 74
Tlf. 20765

O. HANSEN & R. J. MØLLER
BYGNINGS- INVENTAR- OG MASKINSNEDKERI

BEFAS KØKKENELEMENTER

Islevdalvej 93, Brønshøj
Telf. 94 62 10

Se HFB side 316

Kjeldsen, Kjeld, **bolig** uændret: Sjællandsgade 53, Randers, *tegnestue* fra Sjællandsgade 53, Randers til Rådhustorvet 4, Randers, *tlf.* 4570.
Klerk, Thorkel, **bolig** uændret: Krathusvej 17, Charlottenlund, *tegnestue* fra Lille Strandstræde 18, K. til Ryvangsallé 68, Hellerup. *Flytningen* gælder fra 1.9.1960.
Klint, Naur, **bolig** uændret: Bjælkevangen 83 (Klampenborg ændret til Lyngby), *tegnestue* uændret.
Klok, Henning, **bolig** fra Danmarksvej 38, Viborg til Nørremøllevej 19 d, Viborg. *Tegnestue* uændret.
Klysner, Jørgen, **bolig** fra Halövägen 7, Allingsås, Sverige til Skyttebjerg 51, Nærum, Danmark.
Kristensen, Aage, **bolig:** Saturnvej 15, Rosenvang pr. Århus, *pr. slettes.*

STILLING TILBYDES

Arkitekter. I forbindelse med Danmarks tekniske højskoles udflytning til Lundtofte søges selvstændigt arbejdende arkitekter, der kan skitsere og projektere laboratorie-, auditorie- og specialbygninger.
Møbelarkitekter søges til inventaret.
Opgavens omfang medfører opdeling i mindre afsnit, der hver for sig vil kræve erfarne arkitekter. Henvendelse til: *Eva og Nils Koppel*, Hundesøvej 3, Gentofte 4128.

Arkitekter. 1 à 2 medarbejdere søges omg. til selvstændigt interessant arbejde. *Adler Nissen*, arkitekt M.A.A., Blegdamsvej 25, Ø. TR. 5058 eller GE. 5058.

Ung dame, boligkonsulent, norsk, søger tegnestuearbejde. Også handelsuddannet. *Kari Tarquini Mårtensson.* Tlf. 508039.

STILLING SØGES

23-årig engelsk arkitektstuderende på 4. år søger beskæftigelse på tegnestue i tiden fra begyndelsen af juli–1. oktober. Studerer på Barlett School of Architecture, University College, London. Henvendelse kan ske til: *Mr. Martin Holt*, 74, Anson Road Cricklewood, London NW2, eller Gentofte 3407.

Tegnestueservice for arkitekter. *H. Nannestad*, arkitekt M.A.A. Telefon Farum 506.

DUPLIKERING

Byggebeskrivelser, referater og renskrivning af statiske beregninger. Duplikeringsbureauet **Dania**, Minerva 428.

– det er i BREDGADE 43

EL
DUE-VÆRN

HASSEL & TEUDT
Kgl. Hof-Mechanici
BREDGADE 43 . C. 250

H. P. OLSEN
& SØN
Glarmester

Klosterstræde 21, K
BY 1168

Aug. Harders Eftf.
ALFR. JENSEN

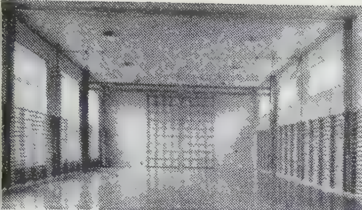
Gelændersnedker

Allersgade 4 . Taga 3765
Privat: Valby 3399

HOLGER THAARUP
MALERMESTER

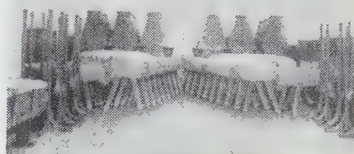
CHARLOTTENLUND
LILLE FREDENSVEJ 7
TELF. ORDRUP 618

FIRMA **POUL MADSEN** DONS

Poststation: Alminde
Godsstation: Kolding
Telefon: Aagaard 200

GYMNASTIKREDSKABER

Lys- og Fotokopieringsanstalt
Duplikeringsbureau

VEJLE Niels Skousvej 17. Tlf. 3194

ARKITEKTER og INGENIØRER
bør i beskrivelser og specifikationer udtrykkelig kræve originale BETONCYKLESTATIVER WB
fra D. WENDT . København V . Eva 351
Nemmeste og billigste parkering

5 års garanti

PÅ HVER MÅTTE FRA VOR FABRIK

MATERIALER Gummilameller med impr. lister i bøg, teak eller letmetal

FARVER sort, rød eller grøn efter ønske

STØRRELSER Efter ønske og i højderne 20, 25 og 35 mm (med letmetal dog kun i 20 og 25 mm)

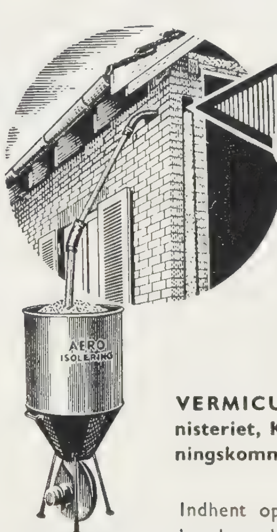
Forlang tilbud

SVEJBÆK
Lamel Gummimåttefabrik I/S
Svejbæk – Tlf. 55 & 79
C. H. Jensen, Marconivej 2, Århus, Tlf. 4 39 88
A. Ramsing, Glentevej 1, Fredericia, Tlf. 1751
Birger Pedersen, Malmbergsvej 34, 2, Gl. Holte. Tlf. 80 26 65
C. Smidt Johansen, Tycho Brahes Allé 6. Kbh. S. Tlf. ASta 2992

VERMICULIT

til indblæsning i ydermure efter –

ca. 10.000
huse isoleret

VERMICULIT er godkendt af Boligministeriet, Københavns Magistrat og Bygningskommissionernes Fællesudvalg.

Indhent oplysninger og forlang specialbrochure hos en af de **over 100** trælast- og bygningsmaterialeforretninger landet over, der disponerer over AERO-indblæsningsmaskiner.

A. Rindom . Kampmannsg. 2 . Kbhvn. V . Mi *2222

NSF-tavler skriver sig for kvalitet

Specialfabrik for skoletavler

DE kan trygt lægge DERES tavleproblemer i vore hænder.

Forlang venligst brochurer og tilbud.

Nordisk Skoletavle-Fabrik
Kolding
TELEFON 3420

Ang. tekniske oplysninger se HFB side 35

KUNSTMARMOR
STUK

Peter Ove Christensens's Eftf.
v/ Nordahl Petersen

Stukkatur & Kunststensfabrik

Glentevej 69 – Kbhvn. NV
TA. 230 – TA. 6333

Se HFB side 433

SNEDKERARBEJDE TILBYDES

Snedkermester R. CHRISTOFFERSEN
Østerbrogade 27, København Ø
Telefon ØBro 4117

ETERNIT
SPØRG VENLIGST
MARTINIT A/s
HILDA *2525

Glarmester **K. GUHLE's EFTF.**
J. Søndergaard Hansen
Bygningsarbejde, reparation, blyvinduer, spejle
Lager af alle glassorter
Nyhavn 31 . København K . Telefon Central 7669

PREVENIT
SE SIDE 77 I SUPPLEMENT TIL GB3
P. A. Klinge's Eftf. . Holmbladsgade 128 . Central 10775

Sådan siger de andre

Bygningsfredning på Christianshavn

Om planerne for en restaurering af nogle af Christianshavns gamle huse skriver Poul Henningsen i et læserbrev i Politiken den 26. april:

Forhåbentlig vil andre protestere mod det af pressen i mandags bragte forslag om at *redde* Christianshavn. Hvad fejler bydelen? At man skraber indmaden ud af husene som på et sygt menneske er i mine øjne først og fremmest en økonomisk foranstaltning. Så kan man bo i dem, og de kan gi højere husleje.

Men så får man den forbavsende meddelelse, at façaderne skal skam også ha en omgang. *De skal føres tilbage til deres oprindelige skikkelse.* Det betyder, at man skræller en etage af det ene hus og sætter andre vinduer i, tar butiksruderne væk i stueetagerne og kradser bindingsværket frem på to sagesløse småborgerhuse. Hvad har de huse gjort, at de skal behandles sådan? Vi ved, at disse huse vil komme til at ligne gamle koner sminket om til nyfødte. Vi kender virkningen fra Den gamle By i Århus og Færgekroen i Tivoli. Selv det ældste hus kan gøres til pap og svindel på den måde.

Den store finne Alvar Aalto har en gang sagt: „Et hus er ikke bygget færdigt før det er revet ned". Det er lærerige ord om at huse ganske som mennesker må forandre sig med tiden og få dens forløb skrevet i ansigtet. Sådan er den meste og bedste arkitektur opstået. Vil anbefalerne af dette projekt også føre Roskilde Domkirke tilbage til dens oprindelige skikkelse? I de smalle gader i Sienna har alle de mange hundredårige huse store butiksvinduer i stueetagen, og det virker med livets egen rigdom. Hele Europas profane arkitektur er groet op *af tarvet* fra slægt til slægt. Når besætningen blev forøget med en ko eller et barn, kom der en ny knast på.

Mon ikke også bygningsfrederne med tilhørende arkitekter har ladt sig smitte af underholdningsindustrien? Små ruder og bindingsværk er altid skønt, og kan man grave lidt tømmer og mursten frem, som forrige århundreder fornuftigt har malet over for at gøre huset pænt og let at vedligeholde – så lad det offentlige ofre fem millioner kroner på at gøre Christianshavn til en turistattraktion.

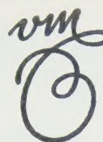
Der er sket så mange forbrydelser mod vores gamle bygninger ved at føre dem tilbage til som de så ud da de blev født, at man troede det var nok. Spøttrup er skrællet af til røde sten, Jens Bangs Stenhus i Ålborg er påsat forlorne renæssancegavle og den henrivende karnap mod gaden er fjernet. Hvornår kommer turen til Børglum? Vi har gået og troet, at den ægte historiefølelse forlængst hade sejret, men nu synes alle forstandige argumenter glemt, og uden at fremføre et eneste nyt tar man i tillid til at ha den billige romantik i ryggen, igen fat på forfalskningerne. **Poul Henningsen**

I Politiken den 1. maj besvarede magister Harald Langberg Poul Henningsens indlæg således:

Så vidt jeg kan se, gør man klogt i at tage en bygnings muligheder som brugsgenstand i betragtning

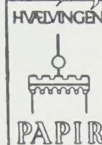

Malerfirmaet
PETERSEN & ANDERSEN
GRUNDLAGT 1896 INDEHAVER SVEN-ERIK RUFF
C. ØRSTEDSVEJ 22 B · CENTRAL 2365
KØBENHAVN V

Aktieselskabet
V. M. BROCKHUUS *
Bygnings- og inventarsnedkeri
57, Gl. Køgelandevej . Tlf. C. 11.012

J. Chr. Petersen's Papirhandel A/S *

TELF. C. 243
Specialitet:
TEGNEARTIKLER
Se HFB side 750, 751, 752, 753 og 754

Zinktryk og Lystryk
*Byen 7457 - Byen 3514
ATELIER ALFA
Lyskopieringsanstalt
Frederiksborggade 1

STEEN NIELSEN
MALERMESTER

TELEFON EVA 4955
Vesterbrogade 15

*
LAURIDS JENSEN & Co's Fabrik **C. 2410**
LÆRKEVEJ 17 . KØBENHAVN NV
5 LEDNINGER
FABRIKEN GRUNDLAGT 1919
INDEHAVER FABRIKANT LAURIDS JENSEN
Vi udfører: Metal- og smedearbejde
Trukne metalprofiler
Markiser
Montering af fødevarebutiker
Se HFB side 56 og 57

HANS KONDRUP
TØMRERMESTER
MASKINSNEDKERI
Vangedovej 44, Gentofte 7110 & 7109

BRDR. CARNERA
GRUNDL. 1902
Mosaik
Terrazzo
Cementvarer
Granitogulve
KONTOR:
Ndr. Fasanvej 99 . Goth. 8007
FABRIK:
Kastanie allé 14 . Damsø 4265

MALERFIRMAET

AXEL SEEHUSEN
Central 3670

Lars Jørgensens Enke
v/ H. M. Jensen Brydegaard
BYGNINGS-, INVENTAR- OG MASKINSNEDKERI
Wesselsgade 20 . København N . Telf. Central 4647

FRODE OLSEN & CO. SNEDKERI A/S
ØRESUNDSVEJ 145 . TELEFON C. 592 - 14.092

MUNCH-CHRISTENSEN & CO.
HARSDORFFSVEJ 8
TELEFONER: CENTR. 3314
OG VESTER 3314

GOTH. 9212
GOTH. 2441
HOVERBY
Malerfirma

ALLEGADE 23

L. A. LARSEN & SØN
Blikkenslager og aut. gas- & vandmester
LØNGANGSTRÆDE 21
Telefon Byen 6946
anbefaler sig med alt til faget henhørende

BYGNINGSSNEDKERNES A/S
Hillerødgade 30 – København N
•
Maskinsnedkeri og Listefabrik
Alt Bygningsarbejde udføres Telefon 14769 . 11234

Peter Johansen
Tømrermester
Runebergs Allé 22
Tlf. Søborg 145 - 1729

Det betaler sig at drøfte gulvbelægning med en

G·A·F mester

Flere slags gulve end nogensinde, større udvalg, flere mønstre! Den rivende udvikling gør det naturligt at drøfte gulvbelægning med en mester fra Gulvbelægningsbranchens Arbejdsgiverforening — for at sikre forbrugeren det rette gulv på rette sted.

G·A·F mestrene

- kender faget fra grunden — har mange års erfaring.
- beskæftiger kun erfarne, faguddannede svende — derfor fagmæssig garanti.
- lægger gulvene efter danske arkitekters generalbeskrivelse GB.

Medlemsliste:

KØBENHAVN

Amager Linoleums-forretning. L. Bøje
Amagerbrogade 96

Arkitekt-Parket
Strandvej 61

Balsløw's Linoleumslager
Østerbrogade 109

C. Riis Bonne Linoleum A/S
Chr. IX's Gade 3—5

Charles Christensen
Gl. Kongevej 164

A/S Expanko
Godthåbsvej 142

H. Braae Jensen
Jul. Bloms Gade 14—16

Linoleumslageret
Jorcks Passage

Em. Meyer's Eftf. A/S
Farvergade 15

Carl Pedersen & Co.
Østbanegade 15

P. Rasmussen & Sønner
Peder Skramsgade 7

FREDERIKSVÆRK

Breitings Gulvbelægning
Asserbo

HELSINGØR

Haldur Christiansen
Sudergade 13

HILLERØD

Melskens Boligudstyr
Slotsgade 47

Ole Pedersen
Gl. Holmegaardsvej 12

NÆSTVED

Claudi Hansens Eftf.
Jernbanegade 3

SLAGELSE

Brdr. Albertsen A/S
Nytorv 13

ODENSE

Linoleum-Hansen
Jernbanegade 8

Marius Hansen
Grønnegade 13-15

Odense Korkisolering
Vesterbro 10

P. Schwartz-Sørensen & Co.
Vestergade 78

RUDKØBING

Jens Olesen
Spodsbjergvej 48

AARHUS

Arthur Blegvad
Otto Rudsgade 12

Expanko-Aarhus A/S
Katrinebjergvej 103

Marinus Johansen & Søn
Immervad 2

Linoleumseksperten
Skovvej 3

Daniel Nielsen A/S
Østergade 30

AALBORG

Svend Hansen
Danmarksgade 3

GULVBELÆGNINGSBRANCHENS ARBEJDSGIVER FORENING

hvis den skal bevares. De små Sct. Annægade-huse for smalle til, at der fortsat kan være lejlighed i h etage. Der er simpelt hen ikke plads til de fornød tekniske installationer og til ordentlige køkkener i h etage, hvis der tillige skal være forsvarlige trappef hold. Bygningstilsynet foreslår derfor småhusene ir rettet som en-familieboliger; en del butikker vil d ved forsvinde helt automatisk. Et par kælderbutil glider ud af den grund, at de ikke kan bringes til tilfredsstille de krav, man i dag må stille til et erhver lokale, hvor mennesker skal opholde sig. Jeg se øvrigt meget nøgternt på disse forhold og anser ik Sct. Annægades muligheder som fremtidigt forr ningsstrøg så store, at man kan bygge en forsvar økonomi op på et forslag, der lægger vægt på bil holdelsen af mange butikker. I hjørnehuset er but kerne tænkt bevaret, her må der for min skyld ge være både cykelsmed og ismejeri.

Poul Henningsens forslag om at erstatte bindin værket med grundmur må jeg tage afstand fra, da d vil medføre bredere piller og følgelig forvanske huse Rigtigt istandsat vil bindingsværket blive smukt holdbart. Hvorfor denne paniske angst for bindin værk? Vor tegning er en skitse, og først en ende undersøgelse vil vise, hvor meget „fyldetømmer", d skal regnes med, men hvad Poul Henningsen kald et „orgie" i bindingsværk, har ikke rystet mig. (D forbavses jeg over Poul Henningsens fornemmelse f hvad der ligger bag ordet „orgie"). Meget andet in går i bygningssynets forslag, bl. a. en i mine øj rimelig ordning af vinduesforholdene, men Poul He ningsens tale om „private smagsfornemmelser u givet for bygningsfredning" gør mig egentlig on Jeg har skrevet en del om bygningsfredning, så sa ligt som det har været mig muligt, og jeg har og haft lejlighed til at „praktisere" i faget, men jeg h aldrig søgt at bilde folk ind, at arbejdet kunne gø uden at ens personlige fornemmelse for tingen må spille ind. Jeg venter ikke, at alle skal føle som j og jeg påstår ikke, at mine fornemmelser er bedre e andres. Jeg står ved, hvad jeg foreslår, men jeg bede om, at mine betragtninger og forslag bedømm under tilbørlig hensyntagen til de foreliggende pra tiske muligheder, og jeg anser mig berettiget til blive fritaget for insinuationer om at lefle for „bil romantik", om at ville jage fattigfolk ud for at g plads til det "mondæne" eller om under falsk dæk at ville søge tilfredsstillelse for private smagsforne melser.

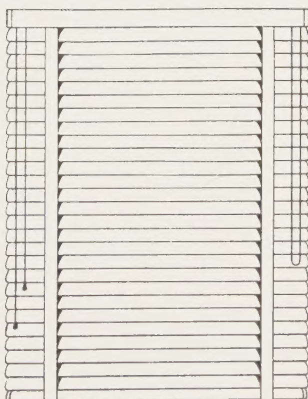
Med den indstilling, jeg nu engang har til gam bygninger, har jeg betragtet problemerne på Ch stianshavn og været med til at stille et positivt forsl Alternativet kan ikke blive Poul Henningsens m små butikker, mange lejligheder i husene og grun mur i stedet for bindingsværk, men hans forslag h måske en vis interesse ved at vise Poul Hennings som *tilhænger* af bevaringen og som positivt inter seret i en „redning". Alternativet er formentlig to sanering efterfulgt af et nyt byggeri som i Borgerga kvarteret. – Derom drejer sagen sig nu. ***Harald Langb***

Smidig som en fjeder

. . . . . hvor mange gange De end bøjer og bukker LUXAFLEX lamellen – den *springer* tilbage i sin oprindelige, elegante form. Og det er ikke til at se på den. Takket være THERMOFORT -behandlingen, som LUXAFLEX har eneret på, holder LUXAFLEX lamellerne sig smukke og nye, selv efter mange års brug. – Nu vil De også herhjemme kunne få persienner med LUXAFLEX lameller, der er dominerende i det moderne byggeri over hele verden.

VEJRBESTANDIG LAKERING...

Ved en speciel indbrændingsproces er LUXAFLEX farveoverflade så hård og elastisk, at den ikke kan beskadiges, hverken under fremstilling og skæringen eller ved brugen. Derfor kræver LUXAFLEX praktisk talt ingen „pleje„ og modstår selv den hårdeste belastning.

LUXAFLEX

fremstilles i 16 farver, og indgår derfor i lige så høj grad som en dekoration i det moderne hjem.

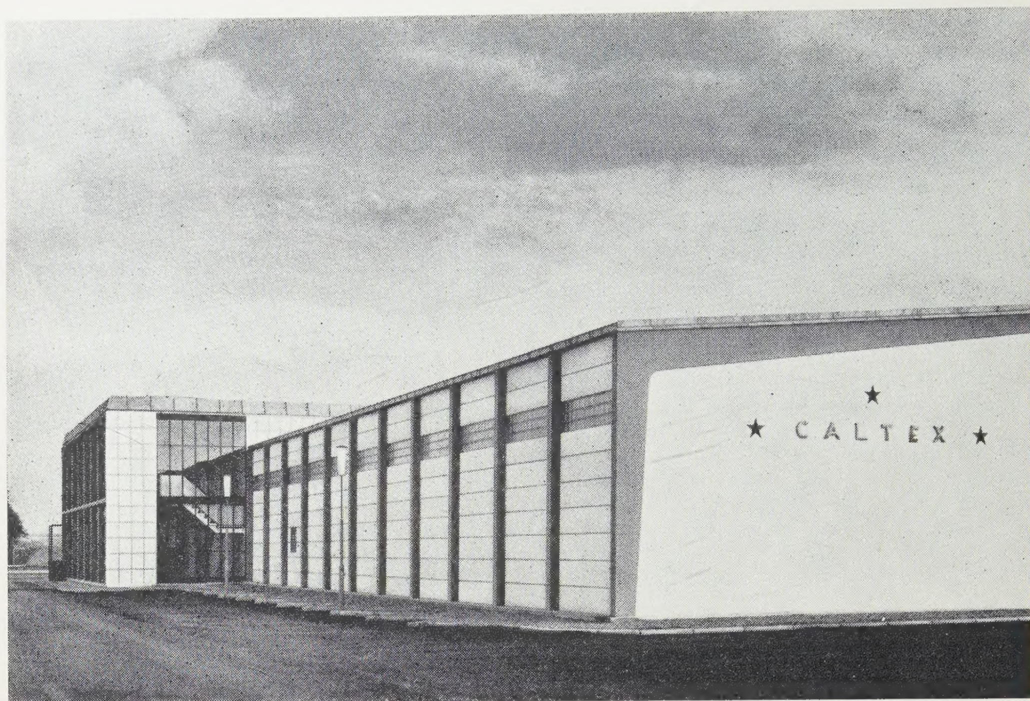
Luxaflex

SKRIV EFTER GRATIS PRØVER OG BROCHURER HOS HUNTER DOUGLAS HOLLAND

BOX 1034

KØBENHAVN K

6016VBi1/1-1

Lagerbygning i Nr. Sundby udført med Siporex tagplad og liggende ydervægseleme

Ydervægselementer af Siporex letbeton er varmeisolerende byggeelementer af en sådan art og størrelse, at en rationel anvendelse giver et både hurtigere og billigere byggeri. Til industri- og lagerbygninger og iøvrigt bygninger med store vægflader anvendes med fordel liggende elementer, medens der med stående elementer opnås gode, tidsbesparende og økonomiske resultater ved bygninger med kortere spændvidder, som boligbyggeri, mindre værksteder etc., hvor væggene direkte optager de lodrette belastninger fra bjælkelag og tag

® SIPOREX ydervægselementer

Andre Siporex letbeton produkter:
Byggeblokke, isoleringsplader, bjælkelagsplader, tagplader og skillerumselementer
Specialbrochure sendes gerne til interesserede

AKTIESELSKABET SIPOREX - AALBORG - TLF. (081) 21122

Afdelingskontor:
Nr. Farimagsgade
København K
Tlf. Palæ 5675

Bianco Lunos Bogtrykkeri A-S, Kbhvn.